

't Tredblad

VOORJAAR 2019

JAARVERSLAGEN

IVN OLDENZAAL

2018

ivn natuur
educatie

Activiteiten 2019

13 maart	Boomfeestdag
20 maart – 3 juli	Cursus wilde planten
Eind maart	KIKKERS in de klas (groep 6 Oldenzaal en Losser)
23 maart	Fotosafari Lutterzand (voor fotoworkshop cursisten)
27 maart – 13 april	Be-LEEF de Natuur in het kader van Natuur & Gezond-ZIJN (voor NGO'ers)
14 april	Hulsbeekdag
9 april	Algemene Leden Vergadering
10 april	Workshop wilde bijen
22 april	Vroege vogelwandeling
6 mei–16 mei	Waterdiertjesproject (groep 6 Losser)
8 mei	Workshop "BEESTJES" (voor schoolnatuurgidsen)
12 mei	Scharrelkidsdoedag Lente
12 mei	Wandelexcursie Duivelshof
15 mei-22 mei	Workshop Natuurfotografie
Mei	BIJEN in de klas (groep 5/6 Oldenzaal en Losser)
21 mei	Kruiden wandeling
28 mei	Excursie Elfterheurne (voor NGO'ers)
3 juni – 14 juni	"BEESTJES" project (groep 7 Oldenzaal)
16 juni	Waterspektakel (slootjesweekend)
5 juni	Lezing eetbare en geneeskrachtige planten en bomen in Twente
12 juni	Workshop Amfibieën
27 juni	Excursie invasieve exoten
7 juli	Scharrelkidsdoedag Zomer
Avond in juli	Ontdekkingstocht per fiets
18 september–1 oktober	Herfstproject (groep 7 Losser)
25 september	Workshop paddenstoelen
6 oktober	Paddenstoelenexcursie
7–18 oktober	"HERFST" project (groep 4 Oldenzaal)
13 november	Workshop Landshap van Twente
13 oktober	Scharrelkidsdoedag Herfst
26 oktober	Nacht van de Nacht
2 november	Natuurwerkdag

Voor meer info : www.ivn.nl/afdeling/oldenzaal-Losser-eo

Beleef de natuur!

IVN laat jong en oud beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is. Dat doen we met natuuractiviteiten, cursussen, projecten en campagnes.

Wat wij doen:

In je eigen tuin, op je balkon, in de buurt en onderweg, IVN laat jong en oud overal de natuur beleven. Binnen onze vier thema's (natuur & gezondheid, kind & natuur, natuur in de buurt en natuur & recreatie) brengen wij voor iedereen de natuur dichterbij.

Samen met onze vrijwilligers laten wij jong en oud beleven hoe leuk, leerzaam, gezond én belangrijk natuur is. Zelf leren en doen staan daarbij altijd centraal. Wij willen voor iedereen de natuur dichterbij brengen. Ook voor wie het niet vanzelfsprekend is, zoals ouderen, chronisch zieken en kinderen.

IVN Oldenzaal-Losser e.o. heeft zo'n 138 leden die actief zijn in de werkgroepen.

De leden weten zich gesteund door ruim 55 donateurs, die het werk van onze afdeling financieel mogelijk maken.

Vindt u de natuur in en buiten Oldenzaal/Losser ook belangrijk en wilt u ook meer beleven van het wonderschone Twentse Landschap?

Word dan lid !

Leden zijn actief binnen de vereniging. Ze betalen een jaarlijkse contributie van minimaal € 22,00.

Huisgenootleden zijn huisgenoten van leden en kunnen zich apart als lid aanmelden voor € 6,00.

Voordelen op een rij:

- 4x per jaar het tijdschrift Mens en Natuur
- Met korting deelnemen aan activiteiten
- 10% korting in de landelijke webwinkel

Donateurs ondersteunen onze vereniging en betalen minimaal € 10,00 per jaar.

Donateurs zijn van harte welkom op alle door de afdeling georganiseerde activiteiten.

**Meld je als lid of donateur van IVN Oldenzaal-Losser e.o. aan bij het secretariaat,
info.ivnoldenzaallosser@gmail.com.**

IVN OLDENZAAL-LOSSER e.o.

Voorzitter

Theo von Piekartz
tel: 0541 523616

Secretariaat

info.ivnoldenzaallosser@gmail.com
Diane Traanman
Helmkruid 13
7577 BE Oldenzaal tel: 06 10895405

Penningmeester

pm.ivnoldenzaallosser@gmail.com
Michiel van Kalsbeek
Louis Bouwmeesterstraat 22
7558 TM Hengelo tel: 06 - 83771299

Ledenadministratie

Wijzigingen doorgeven aan het secretariaat
info.ivnoldenzaallosser@gmail.com

Bestuursleden

Mariska Damink
tel: 0541 516267
Contactpersoon werkgroep educatie

Fokke Flapper
tel: 0541 510699
Contactpersoon landschapsonderhoud

Wilbert Kallenberg
tel: 0541 515162
Contactpersoon terrein Het Hulsbeek e/o Buitengebied Oldenzaal

Dick van der Meer
tel: 0541 516469
Bomoloog voor de Bomenstichting
Contactpersoon milieugroep

Nel van der Meulen
tel: 0541 516373
Contactpersoon wandelgroep

Redactie 't Tredblad

Mariska Damink
(mariskadamink@hotmail.com)
Nel van der Meulen
(nelvdmeulen@outlook.com)

Beheerder webpagina + facebook

Diane Traanman
(diane.traanman@gmail.com)

www.ivn.nl/afdeling/oldenzaal-losser-eo

Van de Redactie

Het was weliswaar een hele klus, maar wij zijn er ook dit keer weer in geslaagd u een gevarieerd en zeer goed gevuld Tredblad aan te bieden. De hoeveelheid jaarverslagen van de diverse werkgroepen geeft wederom een goed beeld van alle activiteiten die we in het afgelopen jaar met elkaar tot stand hebben gebracht. En daar mogen we best trots op zijn!

We hebben ons 35-jarig jubileum gevierd, niet alleen met onze leden en donateurs, maar wij hebben ook de kinderen van de basisscholen er bij betrokken door hen een prachtige film in Stadstheater de Bond aan te bieden. En er was een fotowedstrijd voor kinderen met leuke prijzen! Kortom: een jaar om met een heel goed gevoel op terug te kijken.

U vindt deze keer in het blad ook een leuk en heel interessant verhaal van Jacques Bielen, met daarbij foto's van zijn vrouw Ineke over de gedurende lange tijd waargenomen vogels in hun tuin.

Natuurlijk willen wij onze adverteerders hartelijk danken voor hun bijdrage in de vorm van een advertentie en onze bezorgers voor het rondbrengen van 't Tredblad.

Kijkend naar de afbeelding van het prille beukenblad hieronder zou je zomaar al verlangend uitkijken naar het voorjaar!

Wij hopen dat u allen zult kunnen genieten van de prachtige natuur om ons heen en ontmoeten u graag weer bij één van onze activiteiten.

INHOUD

- 1 Activiteiten 2019
- 2 Colofon
- 4 Van de redactie
- 5 Van onze voorzitter
- 8 jaarverslag werkgroep Bomen
- 11 Jaarverslag werkgroep Educatie
- 13 Wisseling penningmeester
- 14 Jaarverslag Groene Visite
- 16 Jaarverslag werkgroep Hulsbeek
- 19 Jaarverslag Milieugroep
- 21 Jaarverslag PR en communicatie
- 23 Jaarverslag Landschapsbeheer
- 25 Jaarverslag Scharrelkids
- 27 Jaarverslag Schoolactiviteiten
- 29 Jaarverslag Wandel- en Gidsengroep
- 36 35-jarig Jubileum IVN Oldenzaal
- 38 Over vogels in een Oldenzaalse stadstuin
- 42 Uitnodiging ALV

Van onze voorzitter

Beste leden, huisgenootleden, donateurs en andere betrokkenen bij onze vereniging IVN Oldenzaal.

Tijdens ons 35 jarig jubileum heb ik in een toespraak in vogelvlucht onze vereniging in beeld gebracht.

Hierbij een weergave van deze bespiegeling.

35 jaar IVN Oldenzaal (22 november 2018)

Op de een of andere manier zijn we zoals we hier aanwezig zijn betrokken bij de vereniging IVN Oldenzaal, die inmiddels al een mooie leeftijd heeft bereikt. Weliswaar 35 jaar oud maar jong en fruitig, staat nog midden in het leven en wordt gevoed door vele gepassioneerde mensen (die betrokken zijn bij de natuur en in de natuur).

Ik neem jullie graag mee naar het ontstaan van IVN Oldenzaal met de titel **"Even terug naar de bron!!!"**

IVN Oldenzaal, waarvan de naam voluit luidde: **Instituut Voor Natuurbeschermings-educatie.**

Onze vereniging is mede ontstaan door een bijdrage van de leden van IVN Losser die zelf officieel in 2019, 60 jaar zou bestaan.

Het is 28 september 1982, Piet Steltman hield toen een spreekbeurt. Aan het eind van deze avond is bij de bezoekers afgetast of zij een eigen IVN afdeling in Oldenzaal zouden willen ondersteunen. 30 bezoekers waren bereid zich hiervoor in te spannen. Op die bewuste avond van 28 oktober in 1982, waren er zelfs 50 mensen aanwezig bij deze eerste vergadering. Albert Keun en Martin de Leeuw waren de initiatiefnemers van dit overleg. En zo werd het eerste zaadje gezaaid om uiteindelijk uit te groeien tot een erkende IVN afdeling, met als oprichtingsdatum april 1983 en als voorzitter Bert Wellink. Ook nu nog zijn een aantal leden van het eerste uur nog steeds actief lid van IVN Oldenzaal. Het is altijd belangrijk om te weten hoe zaken zijn ontstaan om te kunnen begrijpen hoe het verder is gelopen in al die jaren.

Ik lees in de bijgehouden plakboeken, die ik van onschatbare waarde vind, dat met een actieve groep leden en donateurs, inhoud is gegeven aan onze vereniging. Veel oog voor het milieu in die jaren, een onderwerp dat veel aandacht heeft gekregen, met wisselend succes, als het gaat om de strijd tegen onrecht, onredelijkheid en aantasting van de natuur.

Onderwerpen zoals ongewenste bestrijdingsmiddelen die de gemeente gebruikte. Hierdoor is ook een samenwerking ontstaan met verschillende partijen in Oldenzaal en omgeving, met de werknaam MOO (Milieu Overleg Oldenzaal).

Landschapsonderhoud, een fanatieke groep leden die veelvuldig bij elkaar kwamen. Op veel plekken hebben zij i.s.m. o.a. de stichting coördinatie landschapsonderhoud Overijssel gewerkt aan noodzakelijk natuuronderhoud; van deze stichting heeft de werkgroep ooit een vrijwilligersprijs ontvangen!

Ook een prachtig initiatief was het paddentrek project. Hiervoor ontving men zelfs een financiële ondersteuning van het Anjerfonds. Veel tijd en energie is er aan besteed en er was een jaar dat er meer dan 1000 padden veilig zijn overgezet richting het water. In die jaren zijn er veel zaken aangepakt waar we nu nog het resultaat van kunnen zien.

Zo heeft IVN onder anderen meegewerkt aan het ontstaan en de uitbreiding van de Kinderboerderij, de Heemtuin en het Hulsbeek. Ook onderhoudswerkzaamheden aan het Mariakapelletje was een taak van het IVN. Veel is te lezen over het begeleiden van vele groepen met hele verschillende samenstellingen. Zoals de begeleiding van een groep visueel gehandicapten in het Arboretum. Hier heeft de radio nog een uitzending aan besteed!

Ook de aanpak van veel waterlopen, onderhoud en het opschonen van poelen in de omgeving, is ter hand genomen. Er zijn ook activiteiten die we geleidelijk aan weer in onze vereniging op zijn gaan pakken, zoals de activiteiten van de voormalige werkgroepen Fauna en Wilde planten.

De wandelgroep heeft zich in al die jaren met haar wisselde activiteiten staande gehouden, mooi om te zien hoe dat heden ten dagen zich heeft uitgebreid.

Een groeiende vereniging die in 1991, 100 leden en 40 donateurs kende.

Maar natuurlijk zijn er ook bij IVN Oldenzaal groeistuipen geweest, dat hoort bij een vereniging die midden in een veranderende Oldenzaalse samenleving staat.

Bestuurlijk is in de afgelopen jaren het nodige gebeurd, met op enig moment een bijna bestuurloze vereniging.

In 1997 is er een oproep geplaatst in de krant voor nieuwe bestuursleden en het had niet veel gescheeld of onze IVN afdeling was bijna ter ziele gegaan. Hier is gelukkig door de leden en nog aanwezige bestuursleden creatief mee omgegaan. Met de volgende uitgangspunten: weinig vergaderen, 2 keer per jaar en daarbij de vertegenwoordigers van de werkgroep zitting te laten nemen in het bestuur. Zo is een nieuw bestuur gevormd met als voorzitter Suze Beusink. Hoe eenvoudig kunnen zaken soms lopen!!! Deze bestuursvorm bestaat nog steeds, tot ieders tevredenheid.

Gelukkig is IVN in al die jaren als een actieve vereniging in beeld gebleven en voor de bewoners in Oldenzaal herkenbaar door een veelheid aan aanbod van cursussen, zoals de groen cursussen maar ook activiteit op scholen, fiets- en wandelactiviteiten, verschillende dialezingen i.s.m IVN Hengelo. Zo is Midas Dekker nog een keer uitgenodigd. In de loop van de tijd is Toon Brummelhuis voorzitter geworden en deze functie heeft hij 18 jaar vervuld. Afgelopen jaren was het ons gegund om te kunnen beschikken over een eigen ruimte: de Stakenboer, met de mogelijkheid van het opslaan van al onze werk- en lesmaterialen die voorheen op wel meer dan 8 verschillende adressen waren opgeborgen. Maar ook een plek waar we veel van onze activiteiten kunnen uitvoeren.

We zien een aantal activiteiten die in het verleden waren opgezet, nu nog weer terug in de verschillende werkgroepen.

En er zijn ook een groot aantal werkgroepen toegevoegd, hetgeen is te lezen op de activiteitenagenda van dit jaar.

Vanuit 11 werkgroepen zijn er in 2018 jaar meer dan 30 activiteiten en 110 groene visites ontwikkeld, aangeboden en uitgevoerd in Oldenzaal en in de omliggende plaatsen.

IVN Oldenzaal is een mooie vereniging met mensen die zich geheel vrijwillig inzetten voor een beter milieu, een gezonde natuur en een duurzame samenleving, waar de volgende generaties nog volop van kunnen genieten.

Voor de continuïteit hiervan is het van groot belang om belangstellenden te scholen. De afgelopen jaren zijn o.a. de natuurgidsen opleiding en recentelijk de schoolnatuurgidsen opleiding, met groot succes afgerond.

Een vereniging om trots op te zijn en gelukkig zien en merken we steeds meer waardering voor ons vrijwilligerswerk in Oldenzaal, maar ook in de omgeving. Een vereniging met 97 leden en ongeveer 20 donateurs. Als de basis van een vereniging of een stichting goed is dan is er ook ruimte voor zaken die soms onverwacht op je pad kunnen komen.

Recentelijk hebben we dit meegemaakt als het gaat om de ontwikkelingen binnen IVN Losser. Heel vervelend lijkt mij, als je binnen je vereniging moet constateren dat er onvoldoende mensen te vinden zijn die de vereniging ook bestuurlijk willen ondersteunen. Dit is waarschijnlijk de belangrijkste reden van onze collega vereniging IVN Losser, om te besluiten hun vereniging te moeten opheffen.

Zoals bekend is een eerste vraag van hen bij ons binnen gekomen in september 2017, om gezamenlijk te zoeken naar samenwerkingsverbanden. Het resultaat is bekend, 2 weken geleden (*van de redactie: dit was half november 2018*) hebben we tijdens een ingelaste ALV unaniem besloten akkoord te gaan met de nieuwe statuten en met een nieuwe verenigingsnaam: **IVN Oldenzaal-Losser e.o.**

Ik spreek de hoop uit dat veel leden uit Losser zich zullen gaan aansluiten bij ons, in een voor hen nieuwe situatie en ik weet dat er in de toekomst in Losser weer meer mooie IVN activiteiten zullen worden uitgevoerd. Onze nieuwjaarswandeling is een mooi moment om Losser te verwelkomen! Vanaf deze plek wil ik alle leden en donateurs van IVN Losser die op de een of ander manier hebben bijgedragen aan de vereniging van harte danken voor hun inzet.

Rest mij jullie ook hartelijk te danken voor al het moois dat we samen binnen onze vereniging doen en nog gaan doen, zodat we over 5 jaar hier weer bij elkaar komen om ons 40 jarig jubileum te vieren.

In het jaarverslag van 2018 zullen we de ontwikkelingen en de voortgang van de activiteiten van de afzonderlijke werkgroepen opnemen.

Theo von Piekartz, voorzitter.

Hier had uw advertentie kunnen staan!

Wilt u sponsor worden van IVN Oldenzaal-Losser e.o. en adverteren in 't Tredblad?

**Neem contact op met onze penningmeester
pm.ivnoldenzaallosser@gmail.com**

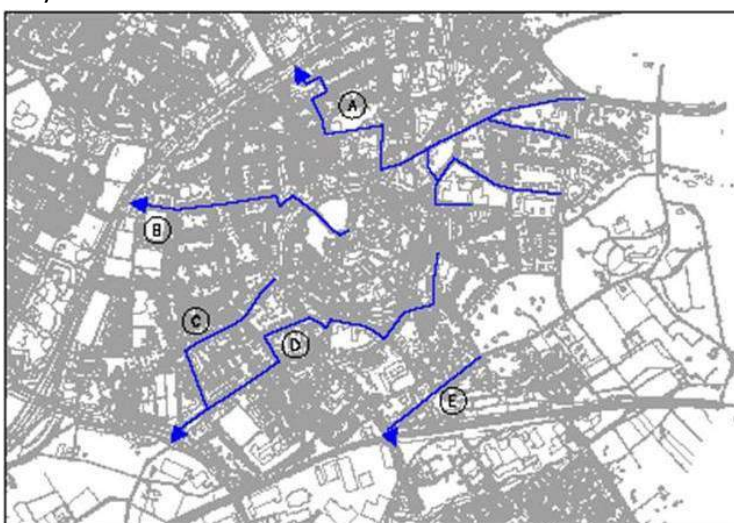
Jaarverslag werkgroep bomen

Ook het afgelopen kalenderjaar hebben onze activiteiten weer dezelfde invulling gekregen als in de voorgaande jaren, alhoewel je soms geconfronteerd wordt met ontwikkelingen die je niet zou verwachten, zoals we verderop in het verslag kunnen lezen. Het contact met de boomconsulent van de gemeente Oldenzaal, Joost Rikhof, verloopt voor beide partijen positief. Joost bezorgt de kapaanvragen met toelichting bij Dick, waarna wij op controleronde gaan en daarna onze bevindingen telefonisch terugkoppelen. In een enkel geval gaan we in gezelschap van Joost de situatie ter plaatse bekijken als iets niet helemaal duidelijk is, of dat wij een ander voorstel willen doen. Dit geschiedt in goede harmonie. De uitbreiding van onze werkgroep wordt helaas nog wel met een jaartje opgeschoven.

1. Herinrichting van het groen. Op een aantal plaatsen is het gemeentelijk groen opnieuw ingericht. Het gaat om verwaarloosd groen, vooral struiken, waarvan het onderhoud heel lastig is. Deze struiken worden vervangen door vaste planten. Meestal bloeiende bodembedekkers. Door de bodem goed te bedekken zal het onkruid minder kans krijgen en zal er minder onderhoud nodig zijn. Tevens zijn deze planten door hun bloei insect vriendelijk. Dit jaar is b.v. het groen aan de Parnonlaan onder handen genomen. Er gaan nog meerdere herinrichtingen komen o.a. in de Katoenstraat/Industriestraat.

2. Aanleg blauwe ader. Langs de Ariënsstraat, Rondweg en Operalaan komt deels een wadi en deels een ondergrondse aanleg voor hemelwaterafvoer. Diverse bomen moeten hier voor wijken, maar de nieuwe inrichting zal veel goedmaken.

3. Bouwplannen. Op de hoek van de Ootmarsumsestraat en de Eschstraat wordt het terrein bouwrijp gemaakt voor de bouw van 11 woningen. Een aantal minder waardevolle bomen zijn inmiddels gekapt. De plannen voor de al jaren leegstaande huishoudschool en de daarbij behorende verwaarloosde kloostertuin aan de Pastoriestraat zal leiden tot de kap

Blauwe aders in Oldenzaal

van een aantal waardevolle bomen, waaronder de monumentale Italiaanse populier. Hopelijk zal het nieuwe appartementengebouw aangekleed worden met veel groen. Ook in Zuid Berghuizen wordt op twee plaatsen gewerkt aan herinrichting, nl. aan de Reigerstraat en de Kistemakerstraat. Op beide locaties moesten nogal wat bomen verwijderd worden.

4. Zieke bomen. De kastanje bloedingsziekte en de essentaksterfte heeft tot de kap van diverse bomen geleid. Ook aantasting van paddenstoelen is een reden voor kap en kan zelfs een reden zijn tot noodkap als de veiligheid in het geding komt. Een aantal van de monumentale Amerikaanse eiken aan de Sparstraat t.h.v. de Joodse begraafplaats is aangetast door de tonderzwam en zullen dus t.z.t. gekapt worden.

Kastanje bloedingsziekte

5. De droogte van het afgelopen jaar zal ongetwijfeld tot slachtoffers onder het bomenbestand gaan leiden. Eerst afwachten of deze bomen toch nog zullen uitlopen in het voorjaar, voordat definitief de conclusie getrokken wordt dat de boom afgestorven is.

De gemeente is wel intensief bezig geweest om nieuw aangeplante bomen van voldoende water te voorzien.

6. De eikenprocessierups. De toename van dit beestje is verontrustend, het aantal locaties is hier in twee jaar toegenomen van 27 naar 150! Het aantal bomen met nestjes van de rups nam in twee jaar toe van 123 naar 2000! Zullen we hier mee moeten leren leven? De gemeente zal op kritische punten waar veel publiek komt, de overlast gaan bestrijden. Langs het trainingsveld van Quick t.h.v de Rondweg zullen vanwege de rupsen de eiken preventief vervangen worden door lindes.

Eikenprocessierups

woensdag 12 december 2018

• **Kosten: zo'n 5.000 euro**

Oldenzaal wil dat vernielen bomen stopt

Na het moedwillig beschadigen van een oude zomereik op De Essen is voor de gemeente Oldenzaal de maat vol. Inwoners worden opgeroepen niet langer het heft in eigen handen te nemen, maar de gemeente te bellen als ze overlast hebben van een boom.

Stephan Scheper
Oldenzaal

Het beschadigen van waardevolle bomen in Oldenzaal is geen nieuw fenomeen. De afgelopen jaren zijn acht gevallen van vandalisme bekend. De druppel die de emmer deed overlopen, is de kapvergunning die onlangs moest worden aangevraagd voor een honderd jaar oude zomereik op De Essen. Kap is waarschijnlijk noodzakelijk, omdat onbekende vandalen drie gaten in de boom hebben geboord en deze eik een giftige vloeistof te kunnen toedienen. De kans dat de aangestaste boom dit gaat overleven, is klein. Een boomexpert heeft al laten weten dat behoud geen reële optie meer lijkt.

Omdat de gemeente deze vorm van vandalisme volstrekt onacceptabel vindt, is er aangifte gedaan bij de politie. „Dit kan dus echt niet”, zegt wethouder Evelien Zinkweg. „Zo'n honderd jaar oude zomereik had een historische waarde voor onze stad. De groenstructuur is een wezenlijk onderdeel van onze stad waar de gemeente zuinig op wil zijn. Ook bomen die eerder toegetakeld werd, hadden waarde. Het vandalisme heeft ons als gemeente, en dus ook de Oldenzaalse gemeenschap, behoorlijk wat geld gekost. Het veiligstellen, kappen, afvoeren en het herplanten en verzorgen van een nieuwe boom kost

ons ongeveer vijftienduizend euro.” Het heft in eigen hand nemen en een boom moedwillig vernielen, gaat volgens haar alle perken te buiten. Vandaar de wethouders de Oldenzaalers oproept om de koninklijke weg te bewandelen. Via de website van de gemeente of via de Buiten Beter-app kan snel en eenvoudig melding worden gedaan van overlast.

Kwetsbaar

Zinkweg hamert erop dat de gemeente alles in het werk stelt om onveilige situaties te voorkomen die kunnen ontstaan door deze vormen van vandalisme. Een dode boom is kwetsbaarder voor weer-

Dit kan dus echt niet. Zo'n oude zomereik is van historische waarde voor onze stad

– Evelien Zinkweg

sinvloeden, zoals wind, sneeuw en hitte. Als gevolg daarvan is de kans op vallende takken of omvallen vele malen groter bij een boom die is toegetakeld. Vooral als het gaat om een boom op een plek waar veel mensen langskomen, te voet of op de fiets, kan dat voor levensgevaarlijke situaties zorgen.

Tot dusverre zijn er geen ongelukken gebeurd. Gemeentelijk boomconsulent Joost Rikhof neemt direct voorzorgsmaatregelen zodra is vastgesteld dat een boom afsterft: „We korten de takken in. Als er een kans bestaat dat de boom zich nog 'herpakt', gaan we hem monitoren.”

7. Vandalisme. Aan het eind van het jaar werden we geconfronteerd met twee ernstige gevallen van vandalisme. Op het grasveld langs de Vondellaan staan een aantal bijzonder oude eiken en ook een oude holle els. In die laatste boom is een vuurtje gestookt waardoor deze is gesneuveld. Ook de mooiste boom van Oldenzaal werd slachtoffer van jeugdige vandalen. In de holte van de Oosterse plataan op het Kalheupinkpark is vuurwerk afgestoken en brand gesticht. Vanwege de droogte van het afgelopen jaar kon het vuur makkelijk zijn weg vinden door de kurkdroge boom en zijn vele holle takken. Het werkte als een schoorsteen en ook de vele aanwezige kraaiennesten hielpen daarbij nog een handje. De gewaarschuwde brandweer had de grootste moeite om deze niet alledaagse brand te blussen en heeft er langdurig duizenden liters water in gepompt.

Later is de tuinman nogmaals vele uren in de weer geweest toen het vuur bleef na smeulen. Gelukkig is de boom in dit geval wel overeind blijven staan maar in totaal zijn er drie enorme takken afgebroken en moeten we maar afwachten of de boom deze aanslag zal overleven. De overwinterende vleermuizen kunnen het in ieder geval niet navertellen.

Een ander geval van vernieling speelde zich af in de wijk de Essen. Een vitale oude zomereik is hier vergiftigd, eerst zijn er gaten in de stam geboord en daarna gifstoffen ingespoten. Een gedeeltelijk afgestorven kroon was het gevolg en daardoor werd deze wandaad ook opgemerkt. Een verontwaardigde reactie van de gemeente haalde de kranten en er is aangifte van vernieling gedaan. De eik is nu gekandelaberd en we zullen moeten afwachten of hij nog levensvatbaar is.

8. Park Berghuizen. We hebben een aantal keren geassisteerd bij de aanleg van de vlindertuin. Blad ruimen en opnieuw inzaaien, maar ook hier werkte de droogte tegen. Uiteindelijk zal het hopelijk heel mooi worden. Er is een project opgezet om de bomen in het park van naambordjes te voorzien. De kosten voor dit project zijn in de vorm van

een al toegekende subsidie gedekt. Wij hebben de namen voor de bordjes aangeleverd bij Felix Nijland van Kansrijk Berghuizen en hij gaat de teksten verder uitwerken. Als het zo ver is zullen we de hulp inroepen van mede - IVN'ers als de bordjes geplaatst moeten worden.

9. Hulsbeekoverleg. Het nieuwe overleg moet nog plaatsvinden. Wilbert heeft alvast de agendapunten opgesteld. N.a.v. het vorig overleg is op ons verzoek de Pekden vrijgezet. We hadden bij het vorige overleg gevraagd de opdringende takken van de ernaast staande Amerikaanse eik te snoeien maar men heeft de hele boom weggehaald. De Pekden heeft nu in ieder geval weer voldoende licht om een nieuwe kroon te vormen.

10. Boomfeestdag. Een jaarlijks terugkerende succesvolle activiteit is de Boomfeestdag. Met hulp en begeleiding van o.a. veel IVN leden van diverse werkgroepen zijn we op twee locaties met heel veel (79!) enthousiaste leerlingen van de Drieëenheidschool aan het planten geslagen. Fantastisch dat zoveel mensen deze activiteit ondersteunen! Dankzij de nazorg van de gemeente hebben alle bomen de droge zomer overleefd. Boomfeestdag 2019 is alweer in voorbereiding en we doen graag weer een beroep op alle ondersteuners. We gaan op 13 maart met de 23 leerlingen uit groep 7/8 van de Vrije school "de Zevenster" enkele bomen planten aan de noordzijde van de Griekenlandlaan. Ook gaan we heesters planten in de houtwal bij de Hogenkampweg waar een fikse dunning van bomen heeft plaatsgevonden.

11. Groenstructuurvisie. We ondersteunen de Milieugroep in het overleg met de gemeente. Niet alleen kap is schadelijk voor Oldenzaal als groene stad, maar ook onoordeelkundig snoeien van waardevolle bomen zoals met de lindes bij de Hofkerk is gebeurd. We hebben in overleg met Joost Rikhof en René Beckman de lijst met beschermde bomen aardig kunnen uitbreiden.

12. Onnodige kap. N.a.v. signalen van onnodige kap in de ecologische verbindingzone van de Jufferbeek zijn we met Sepp Ankoné poolshoogte gaan nemen en hebben geconstateerd dat dit inderdaad in een ecologische zone niet gewenst is. Ook aan de inrichting van het gebied is ingrijpend gewerkt. We wachten op terugkoppeling.

13. Register bomenstichting. We hebben nieuwe bomen opgegeven.

- Ruwe berk (ong. 1900) in het Kalheupinkpark. Met een omtrek van 263 cm, één van de oudste en dikste in zijn soort van Nederland.
- Mammoetboom bij villa de Haer (1880-1890), met een opnieuw gemeten omtrek van 810 cm en een hoogte van 37 meter behoort deze tot de 10 dikste bomen van Nederland.
- Chinese watercipres in het Kalheupinkpark (1950-1960). Deze is met een omtrek van 550 cm de dikste in zijn soort van Nederland.
- Bovendien hebben we de Oosterse plataan aangemeld als boom in de ereklasse, maar dat was vóór de brandstichting. Ook deze wandaad is gemeld bij de Bomenstichting.

14. Ontdekkingstocht. Op verzoek van de Wandel- en Gidsenwerkgroep hebben we ook dit jaar weer de ontdekkingstocht georganiseerd. Een fietstocht die in het teken stond van de Fam. Blijdenstein. Afgezien van hun textielverleden heeft deze familie zich ook sterk gemaakt voor de aanleg van bossen, landerijen en villaparken. Bomen hadden een zeer grote interesse van Albert Jan Blijdenstein, die één van de oprichters en de eerste directeur van de Heidemij was. De tocht ging via de Pannenkoekenplas, de schietbaan van het vliegveld, door het gebied van de Lonnekerberg. Hier liggen een aantal nazaten van de familie Blijdenstein begraven. Daarna via de Bergweg door Lonneker naar Zorgcentrum het Bouwhuis. Hier ligt het oude landgoed van de familie Blijdenstein, nl. het Amelink. We zijn daar van de fiets gestapt en hebben een rondwandeling gemaakt door het park waar nog veel oude en bijzondere bomen te bewonderen zijn. Via de achterzijde van het Bouwhuis over landgoed het Welna weer richting Lonneker gekoerst. Daar kom je langs de molen, ook een cadeautje van de familie Blijdenstein. Middels een mooie route langs o.a. het Haagse Bos hebben we bij het eindpunt afscheid genomen van een groep zeer tevreden en enthousiaste deelnemers.

Dick v.d. Meer en Dirk Veldman

Workshop wilde bijen. Op 18 april hebben we in het kader van de landelijke bijentelling "Heel Nederland zoemt...", een workshop wilde bijen georganiseerd. De workshop werd gegeven door Franc Pots en Carlien Oldekamp. Na afloop van deze boeiende avond bij de Abdij gingen de bezoekers naar huis met een boel extra bijenkennis en een mooie zoekkaart.

Workshop Natuurfotografie. Uit de NGO nieuwjaarsbijeenkomst was naar voren gekomen dat er onder de natuurgidsen wel interesse was voor natuurfotografie. En Michiel had aangegeven wel een workshop Natuurfotografie te willen geven. Een match! In 3 bijeenkomsten wist Michiel op boeiende wijze de 12 deelnemers (NGO'ers aangevuld met IVN'ers) ieder zijn eigen camera te laten ontdekken. In arboretum Poortbulten mochten we onze opgedane kennis, met behulp van gerichte opdrachten, in praktijk brengen en op de terugkom-avond werden onze foto's besproken en kregen we tips om de foto's nog beter te maken. Een geweldige workshop die Michiel later in 2018 ook voor een breed publiek heeft gegeven. Ondertussen zijn we ook een werkgroep Natuurfotografie rijker.

Workshop reptielen / amfibieën. Ook voortgekomen uit de NGO nieuwjaarsbijeenkomst. Robert had aangegeven wel een workshop over amfibieën te willen geven. Ook deze avond was in eerste instantie voor de Natuurgidsen, maar is aangevuld met IVN leden. Robert wist de 10 deelnemers met behulp van mooie plaatjes in te wijden in het leven van reptielen, maar vooral amfibieën. Ook deze avond heeft geresulteerd in het feit dat Robert dit voorjaar eenzelfde soort lezing gaat geven voor een breed publiek. Het concept dat een lezing of workshop eerst in de "veilige" IVN omgeving voor een wat kleiner publiek wordt gegeven en dan bij wederzijds bevalen kan worden uitgebreid naar een breed publiek, lijkt goed te werken. Mocht een van de lezers ook nog een interessant verhaal hebben om te vertellen dan houdt de werkgroep educatie zich van harte aanbevolen (stuur even een mail naar educatie.ivnoldenzaallosser@gmail.com)

opdracht 2c herhaling

Paddenstoelencursus. Ook dit jaar hebben Marianne en ik, net als in 2017, een paddenstoelencursus gegeven. Met 15 deelnemers een goede opkomst. Uit de enquête die we de cursisten van 2017 hebben laten invullen, was naar voren gekomen dat een extra excursie

zeer welkom zou zijn. Dus dit jaar waren er 2 theorieavonden en 2 excursies. De eerste theorieavond ging over paddenstoelen in het algemeen, welke kenmerken er zijn en hoe je ze op naam kunt brengen. De 2^e avond werd er dieper ingegaan op enkele families en hun kenmerken. Tijdens de theorieavonden hadden we, ondanks het zeer slechte paddenstoelen jaar, toch nog een redelijk aantal gevonden paddenstoelen meegebracht om hetgeen er verteld werd visueel te ondersteunen. Zodoende kon men ook echt ruiken dat de anijstrechtterzwam naar anijs ruikt en een stinkzwam stinkt. Men kon het verschil voelen tussen een boleet met buisjes en een houtzwam met buisjes, enz. Tijdens de excursies werd er ook nog redelijk wat materiaal gevonden en zodoende hebben de cursisten toch nog heel wat kunnen bijleren over paddenstoelen.

Workshop Landschap en Geologie. Dit was de 3^e workshop van dit jaar die is voortgekomen uit de NGO nieuwjaarsbijeenkomst. Eric en Robert hebben deze avond verzorgd. Ook weer met een goede opkomst en ook weer resulterend in eenzelfde workshop voor een breed publiek later dit jaar.

Namens de werkgroep Educatie Mariska Damink

Wisseling van Penningmeester

Na 12 jaar stopte Ben dit jaar als penningmeester. Al die jaren heeft hij menige declaratie verzorgd en cursusgelden geïnd. Tijdens de ALV werd het penningmeesterschap op ludieke wijze, met behulp van een symbolisch koffertje, overgedragen aan de nieuwe penningmeester. Uiteraard werd Ben vriendelijk bedankt voor alle jaren van inzet en kreeg hij nog een kleine attentie van de voorzitter.

Jaarverslag werkgroep Groene Visite Noord-Oost Twente

Wat is de Groene Visite?

De Groene Visite laat ouderen via zintuigen (zien / horen / ruiken / voelen) herinneringen ophalen en zo gedurende een ochtend of een middag een mooi moment beleven.

“We brengen de natuur van buiten naar binnen”

We werken met 4 seizoenen-natuurkoffers, een boerderij-koffer en een “reis door Twente” koffer.

Behalve foto's van de natuur zitten er ook (seizoensgebonden) materialen in de koffers zoals schaatsen, wanten, vogelnestjes, schelpen, boerderijdieren en een boek met vogelgeluiden. Daarnaast worden ook verse producten meegenomen zoals bloeiende takken, bloemen, groenten en vruchten.

Voor wie is de Groene Visite ?

De vrijwilligers van de Groene Visite gaan met 1 van de koffers op bezoek bij mensen die in een zorgcentrum/zorgboerderij wonen of deze bezoeken (dagopvang).

We richten ons op ouderen met geheugenstoornissen (dementie), maar in de praktijk nemen ook ouderen met somatische (lichamelijke) problemen aan onze visites deel.

Enkele cijfers

In 2014 zijn we begonnen met de voorbereidingen.

In 2015 hebben we 34 visites afgelegd en in 2018 zijn dat er inmiddels 108.

We bezoeken 6 Zorgorganisaties uit Twente, verdeeld over 16 locaties in een groot werkgebied Noord-Oost Twente.

Gemiddeld zijn er per keer 7 à 8 cliënten aanwezig en ongeveer 2 activiteitenbegeleiders / verzorgende / stagiaires / vrijwilligers van de instellingen.

Het komt ook regelmatig voor dat familieleden of bekenden die de ouderen bezoeken, bij onze visites aansluiten.

De Groene Visite wordt altijd door twee vrijwilligers van onze vereniging begeleid.

Er is nauwelijks verloop onder de vrijwilligers.

Momenteel zijn er 16 enthousiaste leden die de visites verzorgen. Het aantal visites verschilt per vrijwilliger van gemiddeld 4 tot rond de 50 per jaar.

Aandachtspunten.

Er zijn weken dat er dagelijks een Groene Visite wordt verzorgd, soms zelfs 2 per dag. Dit vergt een strakke organisatie om de materialen en de koffer op tijd bij de juiste vrijwilligers te krijgen. Uitbreiding van materiaal zou kunnen helpen om dit wat makkelijker te maken.

Eind 2018 zijn er aanvragen vanuit 2 nieuwe locaties bijgekomen.

Als er nieuwe aanvragen binnenkomen kijken we kritisch of we deze kunnen honoreren. Beheersbaarheid, zowel organisatorisch als in omvang van de werkgroep, blijven onze aandachtspunten.

Ons streven is om kwaliteit te blijven leveren en feeling te blijven houden met de behoeftes van de diverse organisaties. We organiseren jaarlijks een dagdeel voor onze vrijwilligers waar we aandacht besteden aan deze bijzondere en kwetsbare doelgroep en hoe we dit op een gezonde manier als vrijwilliger kunnen uitvoeren, namens de werkgroep Groene Visite.

Onze groene visites met de natuurkoffer, zijn inmiddels bekend geworden bij andere organisaties. Zo zijn een aantal vrijwilligers uitgenodigd bij onze collega 's van andere IVN afdelingen om iets te vertellen over onze groene visite. Ook hebben we deelgenomen aan een scholing voor mensen in de zorg, waar we een workshop hebben begeleid.

Joke Elsten en Theo von Piekartz

Jaarverslag werkgroep Hulsbeek

De **Hulsbeekdag 2018** was wederom een groot succes met prachtig weer. Wij hadden opnieuw een prachtige plek. De hele dag, tot na sluiting toe, was het een drukte van jewelste. Naast de traditionele waterbak en andere klassiekers als vogelhuisjes timmeren, voelkist, plantjes en informatie over al onze activiteiten, was er ook nog een prijsvraag: hoeveel dennenappels zitten er in de plastic box? Twee blijde kinderen van 7 jaar wonnen de knuffel en het grote slijmboek.

Van de **bomenroute en het natuurpad** van IVN Oldenzaal-Losser e.o. in Het Hulsbeek zijn app's gemaakt die opgenomen zijn in de nieuwe IVN route app. De routes kunnen met de smartphone gevolgd worden, waarbij onderweg allerlei informatie in woord en beeld, inclusief enige filmpjes, verstrekt wordt. Bij het Natuurpad zijn quizvragen opgenomen, zoals: Wat weet je van de ijsvogel, die hier regelmatig te zien is? Welk van de volgende uitspraken is juist:

- A. De ijsvogel is een echte wintervogel. Hij houdt van ijs in de beek. Zo komt hij aan zijn naam.
- B. De ijsvogel graaft voor zijn nest een gat in de steile oever. Dat kan hij heel snel: het nest is in één dag klaar.
- C. De ijsvogel was de lievelingsvogel van Willem van Oranje.

Voor **de Springertuin** was het een bijzonder jaar. Je wordt tenslotte niet elk jaar 100! In een document van 26 mei 1918 zien we het ontwerp dat Leonard Springer maakte voor de Engelse landschapstuin op het terrein "de Hulsbeeke van de Weledelgeb. Heer H.P. Gelderman". Daarmee werd de Springertuin geboren.

Op **de nationale Natuurwerkdag** (zaterdag 3 november) heeft een enthousiaste groep van 25 volwassenen en 6 kinderen (Junior Rangers) de 100-jarige Springertuin in Het Hulsbeek een mooi cadeau gegeven. Onder ideale weersomstandigheden heeft de landschapstuin een flinke opknappbeurt gekregen. Veel opslag van Amerikaanse eik, acacia, hemelboom en braam is verwijderd. De lage stand van de vijver nodigde uit om er in terecht gekomen dode takken te verwijderen en de oever op te schonen.

De door Regio Twente verzorgde koffie, thee en frisdrank was een smakelijke onderbreking, waarna met frisse moed weer lekker door gewerkt werd. Om 13 uur werd er afgesloten met heerlijke soep en broodjes, aangeboden door Erve Hulsbeek. Ook de natuurwerkdagorganisatie had een presentje voor ieder die meegeholpen had: een zakje biologische bloembollen.

In de Glimlach van Twente schreef een van de deelnemers in zijn column over deze Natuurwerkdag. Uit de tekst kwam helder en duidelijk naar voren dat het een zeer geslaagde natuurwerkdag was.

Gelukkig had iedere groep een deskundige om te voorkomen dat er te veel werd weggehaald. Ik stond er versteld van hoe onze deskundige het onderscheid tussen al die verschillende struiken en bomen wist te zien. Voor mij zag het er allemaal min of meer hetzelfde uit. Behalve die ellendige bramenstruiken: wat een rotspull! Maar er werd lekker hard gewerkt, en vooral ook samengewerkt! Het resultaat mocht er zijn. Iedereen was trots op hetgeen er in betrekkelijk korte tijd was bereikt.

Bij het **jaarlijkse overleg** van IVN Oldenzaal-Losser e.o. met Regio Twente worden vele zaken doorgesproken. Een aantal kapotte bordjes langs het natuurpad en de bomenroute is aan vervanging toe. Wellicht dat alle bordjes van de bomenstichting vervangen gaan worden. Door de constructie gaan deze, in tegenstelling tot de eigen gemaakte bordjes, snel achteruit door weersinvloeden. Begin 2018 is met name het kapbeleid ter discussie geweest. We hebben aangegeven erg veel moeite te hebben met de grote hoeveelheid van vooral majestueuze grove dennen die begin 2018 op de nominatie stonden gekapt te gaan worden. Huub Olde Loohuis heeft het een en ander toegelicht. Wij begrijpen het verhaal, maar betreuren dat er op zo grote schaal in één keer zoveel mooie bomen verdwijnen en hebben dat met pijn in het hart zien gebeuren. Opnieuw hebben we aandacht gevraagd voor een betere bevestiging van de klimapparatuur bij Avatarz, omdat de bomen nu soms ver ingesneden raken en dat op den duur niet overleven. Er is een andere jachtovereenkomst op Het Hulsbeek gekomen, waarbij alleen nog inventarisatie en beheersjacht plaats gaat vinden. De hazenstand loopt ernstig terug. De reden is onbekend.

In het kader van de geslaagde paddenstoelencursus van IVN Oldenzaal vond ook dit jaar een **paddenstoelenexcursie** plaats in Het Hulsbeek. De jaarlijkse **publiekspaddenstoelenexcursie** (opgenomen in de evenementenlijst van Het Hulsbeek) werd eveneens op Het Hulsbeek gehouden, alsmede een **paddenstoelensafari** voor de kinderen. Ondanks de extreme droogte was er nog genoeg te zien.

Wilbert Kallenberg

Jaarverslag milieugroep

Deelnemers: Dick van der Meer, Clemens Reinink, Gerrit Ruiter, Theo Valkering (coördinatie). Het belangrijkste aandachtspunt was de inrichting van de groene omgeving in Oldenzaal, vaak vanuit het oogpunt van de samenhang tussen bewegen in die groene natuur en gezondheid.

Een specifiek thema was het aanzetten tot realisatie van een 'Tiny Forest' (zie IVN site voor meer informatie; www.ivn.nl/tinyforest). Er waren contacten met De Höfte en met 'Sportvoorziening Vondellaan', voornamelijk zonder concrete resultaten. Technisch en financieel gezien zal opstarten nog niet eens zo'n probleem zijn. Echter, de visie vanuit IVN hierop, vraagt om permanente betrokkenheid van school en buurt, wat het moeilijker maakt. Ook zijn we betrokken bij activiteiten van de Groene Loper 'Losser-Oldenzaal'.

De belangrijkste thema's waren:

Groenstructuurvisie/Uitgiftebeleid

In januari was er een afsluitende bijeenkomst m.b.t. de Groenvisie, met betrokkenen van gemeente en van o.a. IVN. Naar aanleiding daarvan zijn we uitgenodigd voor overleg over het Uitgiftebeleid.

In overeenstemming met de uitgangspunten van de groenstructuurvisie heeft gemeente een redelijk beperkt uitgiftebeleid geformuleerd. In de bespreking hebben we in het bijzonder naar voren gebracht dat controle over afspraken die hierbij gemaakt worden, nodig blijkt te zijn en beter zou moeten. Er was ook aandacht voor onze wens dat bij uitgifte langs bestaande fiets- en wandelpaden, altijd aan beide zijden een strook openbaar groen gehandhaafd blijft.

Sportvoorziening Vondellaan.

Nadat het eerste, omvangrijke, plan in 2017 door de gemeente was afgewezen, (mede) omdat het niet binnen de bestaande groenstructuur paste, heeft de Omni-vereniging inmiddels een plan gepresenteerd dat wel gerealiseerd kan worden binnen de bestaande groenstructuur. De Omni-vereniging staat open voor een mooie, natuurlijke en groene inrichting van het park.

Een van de mogelijkheden is inrichting van een 'Tiny Forest'. Een poging om deel te nemen aan een IVN subsidie was voor de gemeente te veel gevraagd (de eis was dat er 4 TF's gerealiseerd zouden gaan worden!). Een interessante mogelijkheid is ook om naast de geplande 'bootcamp-baan' (een loop-, wandel-, trainingsrondje van zo'n 900 m) een paar specifieke mooie plekjes in te richten.

In het najaar is het plan gemeentelijke instanties gepasseerd, waardoor het bij gebrek aan financiën effectief op een (iets) langere baan geschoven wordt. We blijven in overleg met de initiatiefnemers, en hopen hiermee bij te dragen aan 'een beweegpark in het groen'.

Ommetjes

De nadruk lag op het verder ontwikkelen van het ommetje Graven Es, met name inpassing in het terrein (hierbij was ook Dirk V. betrokken). Dit gebeurt in overleg met gemeente en Waterschap. Zie verder het verslag onder thema 'Welzijn op groen recept' van Gerrit Ruiter.

Theo Valkering

Welhuis
Landschaps advies- en onderhoudsbedrijf

Biotopen en natuurterreinen, landschappelijke beplantingen, vijvers en poelen, rasters en landhekken, cultuur-historische bouwwerken, picknicktafels, subsidies, ontwerp en aanleg van tuinen.

Natuurlijk met visie

Everlostraat 24, 7596 MR Rossum (OV) Tel: 0541 - 625832

www.landschapsadvies-welhuis.nl

Jaarverslag werkgroep PR en Communicatie

De werkgroep PR & Communicatie houdt zich bezig met publiciteit rond IVN-Oldenzaal, haar evenementen en tevens met het werven en verwelkomen van nieuwe leden.

Externe publiciteit

De werkgroep zoekt naar manieren om zo breed mogelijk te promoten.

Voor elk IVN-evenement wordt een persbericht verstuurd naar de lokale en regionale kranten. Na het evenement wordt vaak een verslag gemaakt met ervaringen van de deelnemers. Ook deze redactionele artikelen worden aangeboden aan de pers.

We hebben een groeiende en actieve vereniging en het afgelopen jaar maar liefst 26 persberichten over onze activiteiten mogen versturen.

Website, Facebook en Instagram

Ook op Social media zijn we erg actief, dit voor Facebook en Instagram. Het aantal volgers stijgt gestaag. We proberen zo actueel en snel mogelijk te handelen en te reageren.

Voor extra publiciteit hebben we in de laatste maand van het jaar de natuurquiz 'De 8 groene vragen van 2018' op Facebook gezet. We kregen leuke reacties en hopen voorjaar 2019 hier weer een vervolg aan te kunnen geven.

En op de vernieuwde website zien we ook veel bezoekers.

Een bezoekje op de website van IVN Oldenzaal-Losser e.o. geeft je direct informatie over de activiteiten die gaan komen; het archief is bij uitstek geschikt om een overzicht te krijgen van het gevarieerde programma dat per jaar wordt aangeboden. De werkgroepen zijn allemaal op de website vertegenwoordigd en redactionele stukken krijgen speciale aandacht. We blijven vernieuwen en hopen beging 2019 de IVN-route app te kunnen toevoegen (hierop staan ook wandelingen van IVN Oldenzaal-Losser e.o.) aan onze website.

Een paar mooie PR momenten:

Hulsbeekdag

Elk jaar presenteren wij ons op de Hulsbeekdag, die jaarlijks gehouden wordt in april. We kunnen voor 2018 heel goed terugkijken. Het was een fantastische dag!

Altijd is er veel belangstelling voor de waterbeestjes, die Wilbert met veel enthousiasme laat zien. Zijn kennis is daarin groot en hij kan het goed overbrengen.

Kinderen stonden in de rij om nestkastjes te maken, er zijn er ruim 30 exemplaren gemaakt. Verder hebben we de activiteiten vorig jaar ook uitgebreid. Zo is een groot elektro-bord gebruikt om kinderen, maar ook ouders uit te dagen natuurvragen goed te beantwoorden. Bijvoorbeeld een vraag: kan een egel zwemmen? Ook voor de slakken was belangstelling. Niet iedereen staat te springen om meteen een slak aan te raken, maar voor kinderen is het toch wel heel spannend om er een op je hand te laten lopen.

En voor het eerst hadden we een heuse prijsvraag. Kinderen konden raden hoeveel

dennenappels er in een kist zaten. De prijs was een grote knuffel van een vos of een boek over het zelf maken van slijm. We hebben die dag erg veel inzendingen gehad, en dit is ook zeker een activiteit om te herhalen.

Stiftmarkt in Weerselo

Samen met IVN Almelo hebben we een infostand mogen bemensen op de gezellige Stiftmarkt in Weerselo. Een prachtige omgeving om de bezoekers te inspireren en bekend te maken met onze activiteiten. We kregen veel waardering voor onze groene activiteiten.

35-jarig jubileum IVN Oldenzaal

Er zijn verschillende natuuractiviteiten georganiseerd rondom het 35-jarig jubileum waaronder een Kindernatuurfotowedstrijd voor de jongeren t/m 12 jaar uit Oldenzaal. Zij konden meedoen en hun mooiste "Herfstfoto" inleveren. De weekkrant Noordoost-Twente heeft aangeboden hier speciaal aandacht aan te besteden en de winnaars een prominente plek in de weekkrant te geven.

Bij de prijsuitreiking van de Kindernatuurfotowedstrijd was er een redactrice van de weekkrant aanwezig. Zij heeft (diepte)interviewtjes gedaan met de winnaars en een mooi redactioneel stuk voor de krant geschreven.

Judith en Diane.

Jaarverslag werkgroep Landschapsbeheer

Ook het afgelopen jaar zijn de handen weer flink uit de mouwen gestoken. Op een wat druilerige zaterdag half januari zijn we samen met EnHOe aan het werk geweest op de Duivelshof. Het wandelpad, waar ook de bij velen bekende bank van Siebe aan ligt, is flink verbreed en opgeschoond. Een dikke omgevallen berk werd door een aantal jongelui, die maatschappelijke stage lopen, met zagen bestormd, in mootjes gezaagd en afgevoerd.

In de aanloop naar Pasen hebben we bij Jan Oldekamp het al gezaagde hout van de wal geslept en op een bult gegooid voor het paasvuur. En ook na deze wat regenachtige exercitie smaakte de soep weer overheerlijk.

Voor de meesten van ons brak in februari een wat rustiger periode aan, behalve voor Harry Roeloffzen die weer alles uit de kast haalde om met de leerlingen van de groenafdeling van het Twents Carmelcollege de wilgen te knotten aan de Stakenbeek bij de manege op Berghuizen. Drie dagen hebben ze er werk mee gehad en ze staan er allemaal weer prima bij. Loop er maar eens langs.

Op een zondagmorgen in april een excursie gehad door en over het Jufferbeekterrein met als gids, hoe kan het anders, Sepp Ankoné. Laarzen waren hier en daar geen luxe. Behoud van dit unieke terrein is nogal eens lastig. Er spelen veel belangen. Iedereen wil er iets mee, zoals waterschap, gemeente, provincie, industrie.

In oktober had de vlindertuin bij de Stakenboer op Berghuizen onze aandacht. Een teveel aan grasplaggen werd verwijderd en hier en daar werden kale plekken bijgezaaid. Het is een project van lange adem. We moeten nog even geduld hebben!

Op initiatief van Wilbert hebben we na afloop de koppen bij elkaar gestoken om te bekijken hoe we verder gaan met onze werkgroep. De conclusie is dat we meer zichtbaar moeten zijn,

meer het accent moeten leggen op plaatselijke activiteiten en een jaarprogramma presenteren. Bij zichtbaarheid hoort natuurlijk ook een goede PR.

Inmiddels staan de meeste activiteiten nu op onze site, in plaatselijke kranten en zelfs in het filmhuis. En het heeft resultaat. We hebben nu een dame kunnen begroeten in onze groep: Karin Oostindië, welkom! Gerard Hemmer is verhuisd naar het westen. Bedankt voor je inzet! Ook dit jaar werd de Nationale Natuurwerkdag georganiseerd. Deze keer op het Hulsbeek. De 100-jarige Springertuin rondom het "Erve Hulsbeek " werd flink aangepakt. Er werd door ruim 20 mensen druk geknipt, gezaagd, geplant en gesleept. Prachtframboos werd teruggezet, bramen weggestoken, els aan de vijver weggeknipt en zelfs drie notenbomen geplant. Natuurlijk was er ook een koffiepauze en na afloop een heerlijke soep met nog een verrassing van L.O. Een geslaagde dag!

Op de eerste dag van december zijn we weer naar de poelen op de Losserhof geweest. Zoals we allemaal weten hebben we een zeer droge zomer gehad. Dit heeft grote gevolgen voor de natuur en dus voor het landschap. De poelen waren nagenoeg droog en ook aan de knotwilgen was te zien dat ze het moeilijk hebben gehad. De bast was donkerder van kleur en de takken dunner. In de grootste pool hebben we veel lisdodden kunnen weghalen. Er was nog maar een klein plasje over. Het was wel mooi om te zien dat wilde zwijnen hier een heerlijk modderbad hadden genomen.

Na de Kerst was het lekker uitwaaien op de Lonnekerberg samen met EnHOe. Hier hebben we ongewenst naaldhout weggehaald, zoals grove den en lariks om de heide weer een kans te geven. Na afloop was er nog een verrassing van het Landschap.

Fokke Flapper

Jaarverslag werkgroep Scharrelkids

Ook dit jaar hebben we in samenwerking met IVN-Losser vier Scharrelkids Doe-dagen georganiseerd. Deze worden 1 keer per seizoen in het arboretum Poort-Bulten gehouden en worden druk bezocht. We mochten ook dit jaar weer veel kinderen samen met ouders/grootouders verwelkomen die samen de natuur ontdekten en beleefden.

In de **WINTER** kon je stokbroodjes bakken boven een vuurtje, een boterhamhouder voor de vogels maken. Tijdens de speurtocht werden er dingen uit de natuur gezocht om een stok mee te pimpen en was er van alles te beleven in de vogelkijkhut waar een voedertafel was klaargezet zodat je de vogels goed kon bekijken. Natuurlijk was ook de bijenstal open. Hier kon je ontdekken hoe bijen overleven in de winter.

In de **LENTE** hebben we een speurtocht gehouden die kras door het arboretum ging. Bij de bijenstal kreeg je bloemenzaad waarmee aan de knutseltafel bloembommetjes gemaakt konden worden. Een super manier om straks bijen en vlinders te helpen in de zomer. Er konden waterbeestjes gevangen worden en Robert kon van alles vertellen over kikkers en salamanders. Er werden dromenvangers gemaakt met materiaal uit de natuur dat zelf gezocht was.

In de **ZOMER** hebben we wegens succes het blote voetenpad herhaald. Ook dit jaar was het weer een groot succes. Lekker met je blote voeten in de modder, op het zand door de steentjes om verschillende ondergronden te voelen. Er werden insecten gevangen op verschillende manieren. Met zoekkaarten kon je opzoeken wat er gevangen was. Je kon zelf een insectenzuiger maken zodat je ook thuis insecten kan vangen en ze beter kan bekijken.

In de **HERFST** was er deze keer geen speurtocht zoals we normaal deden, maar kreeg iedereen een plattegrond mee en een blad met vruchten die gezocht moesten worden. Er waren nog paddenstoelen over van de paddenstoelencursus en deze konden worden bekeken, terwijl Mariska er wat over vertelde. Boomstammetjes konden beschilderd worden, er kon een windlicht met herfstbladeren gemaakt worden en een mooie ketting van herfstbladeren. Fay had weer voor een heerlijke pompoensoep gezorgd waarbij ook broodjes gebakken konden worden.

Het waren ook dit jaar weer zeer geslaagde Scharrelkids Doe-dagen. Met een enthousiaste groep vrijwilligers kijken we er met trots op terug en zijn we al weer bezig met het organiseren van een volgende Scharrelkids.

Het is een uitdaging om steeds iets nieuws te verzinnen, maar we hebben nog ideeën genoeg. Niet één Scharrelkids Doe-dag is hetzelfde. Tot de volgende Scharrelkids!

Namens de Scharrelkids werkgroep Ingrid Christenhusz

Jaarverslag werkgroep Schoolactiviteiten

Dit jaar hebben wij als werkgroep twee activiteiten voor de 11e keer georganiseerd. Het beestjesproject in juni voor groep 7 van de basisscholen. En het herfstproject in oktober voor groep 4 van de basisscholen.

Het beestjesproject in de Heemtuin bij kinderboerderij de Höfte (28 mei t/m 8 juni)

- In totaal hebben 242 groep 7 leerlingen deelgenomen aan dit project
- De 12 basisscholen in Oldenzaal zijn middels brief en mail uitgenodigd voor deelname aan dit project
- De leerlingen die dit jaar hebben deelgenomen zijn afkomstig van 5 basisscholen .
- Alle deelnemende basisscholen hebben via Dropbox een PowerPoint presentatie ontvangen die zij van tevoren ter voorbereiding kunnen gebruiken
- 15 stagiaires van de cursus schoolgidsen hebben een ochtend meegelopen/meegeholpen
- 15 schoolgidsen hebben samen de verschillende onderdelen verzorgd op 5 ochtenden in de Heemtuin bij kinderboerderij de Höfte

Herfstproject (natuurgebied 'het Hoge Venterink' in de wijk Zuid Berghuizen)

- Er hebben dit jaar 293 groep 4 leerlingen meegedaan
 - 8 van de 12 (67 %) basisscholen uit Oldenzaal hebben meegedaan
 - 13 leden van de werkgroep schoolactiviteiten hebben de leerlingen begeleid samen met ouders en leerkrachten
 - Stagiaires van de schoolgidsencursus hebben meegelopen, die op die manier hebben kunnen ervaren wat er als IVN schoolgids zijnde wordt verwacht en hoe e.e.a. in zijn werk gaat.
 - In totaal hebben deze IVN vrijwilligers hier 200 klokuren tijd ingestopt
- Voorbereiding zoals: spullen klaar maken, nieuwe route uitzetten, na afloop alles schoonmaken en weer opbergen, scholen aanschrijven en contact mee onderhouden, planning maken voor het project, vrijwilligers benaderen en informeren etc. heeft in totaal 25 uur gekost.
 - Vanuit IVN is hier door vrijwilligers in totaal 225 klokuren tijd in gaan zitten.
 - Uitgaande van een gemiddeld bruto uurloon van 35 euro zou dit project 7.875 euro gekost hebben als professionele krachten dit uitgevoerd zouden hebben. Daarbij is de inzet van de ouders en de leerkrachten niet meegerekend.

Een paar uitspraken van de juf en/of de meester van groep 4 na afloop van hun bezoek aan het Hooge Venterink :

- *Ik vond het leuk dat er zoveel diversiteit was in de verschillende opdrachten, zo bleven alle kinderen gemotiveerd! Twee leerlingen hebben mij de dag na het project nog gevraagd of ik de naam van het bos op een briefje wilde schrijven zodat ze nog een keer konden gaan met de ouders, leuk toch?!*
- *Wij, ouders, kinderen en ik, vonden het een erg leuk project. Vooral de slakken, het spinnenweb en het "diertjes zoeken" waren favoriet. Ik denk omdat het over dieren ging, dat spreekt altijd aan en omdat daar iemand bij was die nog extra informatie gaf. In de klas zeiden ze, nadat ik had gevraagd welke dingen ze hadden geleerd die ze nog niet wisten, o.a. dat ze verbaasd waren dat er streepjes onder de paddenstoelen zaten. Het was goed georganiseerd, prima qua tijdsindeling, afwisselend, informatief, kinderen konden veel zelf bezig zijn. Misschien is het fijn voor leerkrachten wanneer ze nog wat tips meekrijgen hoe ze er in de klas mee verder kunnen.*
- *Ik wil jullie bedanken voor het herfstproject. Het was voor mij de eerste keer dat ik eraan deelnam met een groep. De kinderen (en ik ook) vonden het fantastisch. Natuurlijk zat het weer ook mee maar het project zat gewoon goed in elkaar. Wat ons betreft niets veranderen en volgend schooljaar doen we graag weer mee.*

Jaarverslag Wandel- en Gidsengroep

Hieronder de stand van zaken van 2 projecten waarmee ik tijdens de opleiding tot natuurgids in 2016 en 2017 ben begonnen. Deze 2 projecten zijn **Welzijn op groen recept** en de nieuwe **IVN Routes app**. Deze 2 projecten zijn ook ingebed in 2 werkgroepen maar er is ook een overlap en nieuwe ontwikkelingen zoals **beLEEF de natuur** die daar uit voort komen vandaar dit verslag.

Welzijn op groen recept en de welzijns- ommetjes

Vanaf 2017 bestaat er een webpagina waarop alle informatie beschikbaar is. Het lag in de planning om deze informatie ook te ontsluiten vanuit de IVN website. In verband met de werkzaamheden rond de integratie van IVN Losser is dit nog niet gebeurd. Staat nu op de planning voor 2019.

Vanaf 2017 hebben we in Oldenzaal 5 welzijnsommetjes gedefinieerd die nog verder vorm dienen te krijgen. 4 ommetjes (centrum, de Thij, Zuid Berghuizen en de Essen) zijn op kaart gebracht en zijn qua begaanbaarheid prima.

Het Graven Es ommetje springt eruit voor wat betreft natuurbeleving en dit ommetje vraagt nogal wat werk om het op een aanvaardbaar niveau van begaanbaarheid te brengen. Hiervoor hebben we in 2018 een aanvraag ingediend via Impuls bij de Gemeente Oldenzaal als een buurtinitiatief en dat is inmiddels gehonoreerd. In 2018 hebben we vervolgoverleg gevoerd met de Gemeente en het Waterschap.

Hiervan hebben we nu volop de medewerking en het ziet er naar uit dat we in het

[www.grandiooz.nl/mens/welzijn-
eerste-halfjaar-van-2019-op-groen-recept/](http://www.grandiooz.nl/mens/welzijn-eerste-halfjaar-van-2019-op-groen-recept/)

ook dit ommetje qua begaanbaarheid geschikt kunnen maken waarbij de mooie natuurbeleving in takt blijft.

Verder heeft Wilbert deze 5 welzijns-ommetjes ingebracht bij het Routenetwerk Twente (bekend van de paaltjes met de gekleurde pijlen) en mogelijk dat deze er voor gaan zorgen dat ook deze routes in het veld bewegwijzerd gaan worden.

Op verzoek van de Heren Sociëteit Oldenzaal hebben we samen met Koos Fahner de winterwandeling begeleid waarbij we gebruik hebben gemaakt van het Graven Es ommetje. De soms wat moeilijke begaanbaarheid werd door de heren (tussen de 65 en 85 jaar) als uitdagend en juist daarom ook leuk beoordeeld en het gaf de mogelijkheid om elkaar te helpen.

WELZIJN OP GROEN RECEPT

Natuur + Bewegen =
Positieve Gezondheid

de "heren" op pad via het Graven Es welzijns-ommetje

IVN route app

www.ivn.nl/routes.

Sinds oktober 2018 hebben we vanuit IVN de beschikking over software waarmee we routes kunnen maken en beheren en deze beschikbaar kunnen maken in de IVN Route app.

In januari 2019 hebben we nu meer dan 100 routes in Nederland beschikbaar en 4 routes rond Oldenzaal en Losser. Vanuit de wandelgroep worden de bestaande wandelroutes beheerd en beschikbaar gemaakt. Dit gebeurde tot nu in de vorm van routeboekjes die o.a. ook bij de VVV liggen. Vanuit de wandelgroep hebben we ons voorgenomen om deze routes beschikbaar

te maken in de nieuwe app.

Tevens heeft IVN actief meegewerkt aan het tot stand komen van een aantal routes in 't Hulsbeek. Wilbert heeft inmiddels 2 van deze routes beschikbaar gemaakt in de nieuwe app. De app op een iPhone, als je een aantal routes hebt gedownload.

Hij heeft tevens deze routes, die ook zijn bewegwijzerd en voorzien van informatieborden onderweg, voorzien van extra informatie in de vorm van tekst, foto's, geluidsfragmenten en video's. Tevens heeft hij aan 1 van de routes quizvragen gekoppeld waardoor de route extra aantrekkelijk is met kinderen. Samen met Dirk heeft Gerrit 2 van de bestaande wandelroutes (Boerskotten en Tankenberg Paasberg) opnieuw gewandeld en beschikbaar gemaakt in de app met ongeveer dezelfde informatie als in de bekende routeboekjes. Door Irene, Erik en Wilbert zijn deze routes in de testversie getest en voorzien van waardevolle terugkoppeling zodat ze nu publiekelijk beschikbaar zijn.

Voor 2019 willen we de overige wandelroutes opnemen en mogelijk ook de wandeling en fietstocht "Rondje Oldenzaal". Deze routes langs de oude markegrenzen van Berghuizen zijn door de Dree Marken gemaakt en hierin heeft Wilbert een belangrijke rol vervuld.

Verder willen we in 2019 alle 5 welzijns-ommetjes in de IVN route app opnemen. En deze ook voorzien van audio instructies voor de verschillende oefeningen. Op die manier heb je de route en de "personal coach" bij je. Een mooie vorm van E-Health. Hierbij zijn de aandachtswandelingen het recept om het Wel-Zijn te bevorderen waarbij de natuur heel duidelijk het medicijn is.

De app op een iPhone, als je een aantal routes hebt gedownload

BeLEEF de natuur

Google IVN en dan zie je dat IVN meteen wordt gekoppeld aan natuurbeleving:

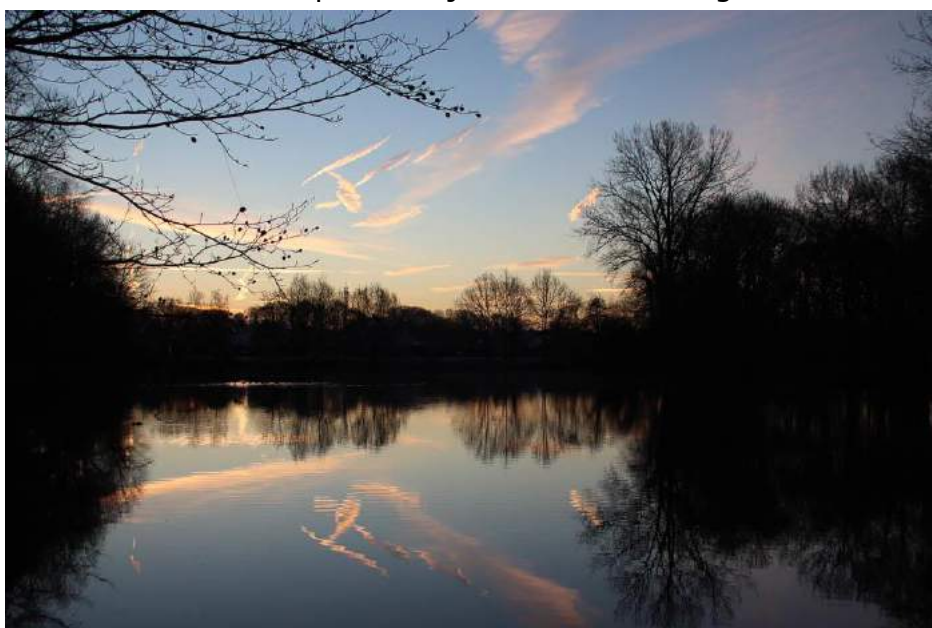
"IVN laat jong en oud beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is. Dat doen we met natuuractiviteiten, cursussen, projecten en campagnes. Zelf leren en doen staan altijd centraal."

Om natuurbeleving kleur op de wangen te geven gaan Marion Damgrave en Gerrit een avond en (praktijk-) ochtend rondom dit thema verzorgen. Samen met IVN'ers die in dit onderwerp geïnteresseerd zijn, ontdekken we wat - voor ieder persoonlijk - natuurbeleving betekent en

hoe je dit uitdraagt in je IVN-werk. Ook passeren vragen als waarom natuurbeleving belangrijk is, voor ons en voor 'de natuur' en wat we kunnen leren van de natuur. En hoe beïnvloedt natuur ons Wel-Zijn (en wij het Wel-zijn van de natuur)? Een heleboel om aan elkaar te knopen, te delen en ons te verrijken. Natuur-beleving is puur ervaren....toch??

Wanneer: Woensdagavond 27 maart 2019 in de Stakenboer en zaterdagochtend 13 april.

Gerrit Ruiter

Deze foto is gemaakt tijdens een welzijns- ochtendwandeling vanuit de Graven Es.

Waterspektakel 10 juni

Onder zeer warme weersomstandigheden ging het jaarlijkse "Waterspektakel" van start. Wederom was, met toestemming van Natuurmonumenten, gekozen voor de poel in het gebied van de Elfterheurne.

Door de al weken aanhoudende droogte was het waterpeil in de poel wel heel erg gezakt, maar dit deed de jeugdige bezoekerjes echter allerm minst en ze schepten er enthousiast, onder toezicht van de volwassenen, met hun netjes lustig op los.

Als ze dachten iets gevangen te hebben liepen ze gauw naar de gereed staande bakken en maakten de inhoud van hun netje voorzichtig leeg om te kijken wat er wel allemaal in zou zitten.

Onder de klaarstaande microscopen konden ze nog beter zien hoe hun gevangen beestjes er uit zagen. Dát was natuurlijk wel heel bijzonder voor ze en de enthousiaste uitroepen waren niet van de lucht!

Robert had ook dit keer weer gezorgd voor een verzameling salamanders en kikkers en de kinderen keken hun ogen uit. Hij beantwoordde geduldig de vragen die op hem werden afgevuurd en ze luisterden met open mond naar hetgeen hij er over vertelde. Als ze wilden mochten ze zelfs, onder toezicht van Robert heel voorzichtig een salamander of kikker vasthouden! Dit was voor de een best een beetje eng, maar voor een ander iets heel geweldigs. Stoer zelfs!

Er werden bloemetjes en grasjes verzameld om daarmee een mooi schilderijtje te maken en ze lieten dan heel trots het resultaat zien. Ook vouwden ze een bootje van een rietstengel en natuurlijk moest er worden getest of het ook echt kon varen! Door het lage waterpeil kon de onderwaterkijker helaas niet worden gebruikt, maar volgend jaar kunnen we hiervoor hopelijk in de herhaling gaan.

Er was voor iedereen koffie/thee en limonade met wat lekkers, hetgeen zeer op prijs werd gesteld.

Na afloop konden wij, met dank aan alle vrijwilligers, weer met een goed gevoel terugkijken op een zeer geslaagd project.

En... wat kwam de door ons aangeschafte grote partytent op deze zonnige en heel warme dag goed van pas!

Nel v.d. Meulen

De Kruidenwandeling

Op donderdagavond 22 mei 2018 hebben we voor de tweede keer een kruidenwandeling georganiseerd. Dit keer was het startpunt bij landgoed het Kalheupink. Het was een heerlijke avond om te wandelen. Na een kort welkom zijn we met een groep van 20 deelnemers vertrokken. Al wandelend door het bos hebben we de kruiden en de toepassingen ervan uitgelegd. Onder andere zijn we de weegbree, de bijvoet, de paardenbloem en nog veel meer kruiden tegengekomen. We hebben verteld hoe je deze kruiden kan toepassen in de keuken en over hun medicinale werking. Tijdens de wandeling hebben we ook kunnen proeven van moeder natuur op een mooie locatie aan de rododendronlaan die op dat moment in volle bloei stond. Aan de reacties van de deelnemers te horen was de wandeling zeer geslaagd. Omdat er veel animo voor was hebben we in juni nog een tweede wandeling georganiseerd.

Marion Hulsink en Evelien Olijmulder

Nacht van de Nacht

Na een aantal jaren deze activiteit op de flanken van de Tankenberg, met als startpunt het Mariakapelletje, te hebben georganiseerd, waren we nu in de gelegenheid dit evenement in de naaste omgeving van Erve Middelkamp te houden.

Ja natuurlijk: in 2016 hebben de destijds in opleiding zijnde Natuurgidsen rondom dit Erve ook een dergelijke activiteit georganiseerd. Veel groter van opzet en mede door toen de beschikking te hebben over een groot aantal medewerkers, is er destijds een prachtige resultaat neergezet!

Maar nu was het weliswaar een kleinschaliger, maar een zeker niet minder aantrekkelijke activiteit.

Dirk en Erik hadden de dagen daarvoor al de nodige voorbereidingen getroffen v.w.b. de route die gelopen zou worden. Sommige stukken moesten wat beter begaanbaar worden gemaakt, ergens een paal vastgezet, een goede plek vrij gemaakt worden voor een opdracht etc. Kortom: die 28e oktober arriveerden we om 18.00 uur met alle spullen op de parkeerplaats van Erve Middelkamp.

De weergoden waren ons gunstig gezind en dat was, in tegenstelling tot de zeer natte omstandigheden van vorig jaar een verademing!

Snel ging een aantal medewerkers op pad met de glow in the dark staafjes om deze langs de route te bevestigen.

Nadat alles uitgepakt was ging een ieder met zijn/haar attributen naar de plek waar de betreffende opdracht moest worden uitgevoerd.

De vuurkorf werd geplaatst en voorzien van een paar blokken hout waar de brand in ging. Tafels werden neergezet waarop twee mooie grote lantaarns met in elk een dikke kaars die werd aangestoken. Op een statafel en langs het pad dat naar de opdrachten liep werden waxinelichtjes in jampotjes neergezet en eveneens aangestoken.

Zo ontstond er toch een heel gezellig geheel en al gauw arriveerden om 19.00 uur de eerste bezoekers, al of niet met kinderen. Voor deze laatste deelnemertjes, elk voorzien van een zaklamp was het maar wat spannend en ze popelden om op pad te gaan.

Eerst werd er wel verteld dat ze heel rustig moesten lopen, zo min mogelijk praten om de dieren in het bos niet te verstoren en als het even kon geen licht te gebruiken! Dat laatste vonden ze uiteraard maar niks: ze hadden die zaklamp toch niet voor niets meegenomen! Hoe dan ook: men ging vol verwachting op pad om later op de avond enthousiast en vol verhalen naar het startpunt terug te keren.

Ze hadden allemaal genoten en vonden het een prachtig evenement.

Ook wij kijken zeer tevreden terug op een goed verlopen activiteit.

In totaal zijn er zo'n 100 bezoekers geweest die de daarvoor bestemde kikker rijkelijk hadden gevuld met een vrije gift!

Nel van der Meulen

Wandelexcursie Egberia (27 mei)

We verzamelden om 10:00 u. op de parkeerplaats van Pannenkoekenhuis de Stroper.

Met een groep van 18 vertrokken we voor een wandelexcursie van 4,5 km onder leiding van Irene Christenhusz en Erik Hurkens.

Onderweg kwamen we onder meer langs Erve Middelpkamp, villa Egberia, het koepeltje op de Tankenberg en het Dassen Hendrikpad.

Op meerdere posten werd aandacht besteed aan allerlei aspecten van dit gebied: van de invloed van de ijstijden, de plaggenbemesting, het ontstaan van het landgoed en het huidige beheer door Natuurmonumenten tot aandacht voor de flora en de fauna.

Nabij Erve Middelpkamp hadden we toestemming om in het vochtige hooiland te gaan kijken naar zonnedaauw, moeraswolfsklauw en uitbundig 'bloeiende' mossen.

Om ongeveer 12:15 u. waren we weer terug op de parkeerplaats.

We hebben deze excursie nu 4 keer onder de paraplu van het IVN gegeven. Ook voor bekenden hebben we de route een aantal keren gelopen. In totaal voor bijna 100 mensen.

Als je dat afzet tegen het aantal inwoners van Oldenzaal kom je op ongeveer 1 deelnemer per 300 mensen. Is dat veel of weinig?

Hoe dan ook, in 2019 gaan we de wandelexcursie houden op de Duivelshof, strategisch gelegen tussen Losser en Oldenzaal. Een keer wat anders.

Erik Hurkens

Vroege vogelwandeling over de Wilmersberg (zondag 22 april)

Dit jaar hebben we ervoor gekozen om de wandeling niet vanaf de Stakenboer te houden maar om te starten bij het Kalheupinkpark. Verandering van spijs doet eten: of eigenlijk juist niet want het 'traditionele' ontbijt na afloop is komen te vervallen.

Ook het tijdstip hebben we wat later gesteld: 08:00 u. i.p.v. 07:00 u.

Het was prima weer en de opkomst was groot, zo groot dat we de groep in tweeën hebben gesplitst: Dirk Veldman nam de ene helft mee en liep linksom, Erik Hurkens de andere helft rechtsom. De wandeling ging door het Kalheupinkpark en vandaar over de Wijnbergen, langs de Wilmersberg en over de Koppelboerweg weer terug naar het Kalheupinkpark.

Onderweg was er veel te zien. Niet alleen vogels, maar zo in het vroege voorjaar natuurlijk ook veel bloemenpracht. Voor de geluiden gingen we af en toe even stil staan luisteren. Dat is niet altijd even makkelijk. De middelste bonte specht werd door ondergetekende gelokt met de baltsroep (die onder de knie krijgen vergde heel veel oefening). Er was zoveel te zien en te horen dat we de geplande tijd van 2 uur ietwat hebben overschreden. Daar moeten we de volgende keer beter rekening mee houden. En die volgende keer komt, opnieuw vanaf het Kalheupinkpark.

Erik Hurkens

Excursie Ivasieve Exoten Wilmersberg

Op 21 juni hadden Irene en ik een avondexcursie gepland. Deze zou, in het kader van de week van de invasieve exoten, gaan over invasieve exoten. We hadden gekozen voor de Wilmersberg omdat we wisten dat daar in ieder geval de Reuzenbereklaauw, Japanse duizendknoop en Reuzenbalsemien stonden. Maar tijdens het voorlopen ontdekten we al gauw dat het op de Wilmersberg wemelt van de invasieve exoten. We vonden er Douglasspirea, Gele maskerbloem, Karmozijnbes, Amerikaanse vogelkers en natuurlijk Rhododendron. Er waren zo'n 15 mensen op deze excursie afgekomen en het was een leuk publiek met veel vragen en leuke dialogen. Op het eind waren we vergeten dat de deelnemers een vrijwillige bijdrage konden doneren. Maar de deelnemers niet. De excursie was wat ons betreft zo geslaagd dat we hem dit jaar weer gaan doen.

Mariska Damink

Paddenstoelenexcursie en paddenstoelensafari

Ook dit jaar was er weer een paddenstoelenexcursie en voor de ouders met kinderen een paddenstoelensafari met paddenstoelenbingo. Bij de excursie waren 18 volwassenen en bij de safari 6 volwassenen en 7 kids. Mooie opkomst dus, maar het was dan ook geweldig mooi weer. Er kwam zelfs nog iemand van een weekblad om verslag te doen en wat foto's te maken. Zij ging mee met de safari.

Ondanks het ontzettend droge weer en zeer slecht paddenstoelenjaar waren er toch nog wat leuke exemplaren te vinden. Wat oude gekraagde aardsterren van vorig jaar, mooie verse vliegenzwammen en hele bebaarde baardige melkzwammen. Een hele mooie dennenvoetzwam en natuurlijk elfenbankjes. Maar volgend jaar toch liever weer een goed paddenstoelenjaar.

Mariska Damink

35-jarig jubileum IVN Oldenzaal

In 2018 bestond IVN Oldenzaal 35 jaar. Om dit niet ongemerkt voorbij te laten gaan was er een feestcommissie opgericht vanuit het bestuur. Al snel was besloten dat er in ieder geval een feestje zou komen voor alle leden en donateurs. Verder was ook het idee om een fotowedstrijd voor de jeugd van Oldenzaal te organiseren al snel geboren. Daarna kwam Theo met het idee om de film: "De wilde stad" aan te bieden aan alle kinderen van groep 6 van de Oldenzaalse basisscholen. Hieronder een verslag van alle jubileum activiteiten.

Kindernatuurfotowedstrijd "HERFST"

29 oktober 2018 zijn we gestart met de Kindernatuurfotowedstrijd "HERFST". Alle kinderen t/m 12 jaar uit Oldenzaal konden meedoen en hun mooiste herfstfoto vóór 20 november inleveren.

HERFST IS OVERAL: IN DE STAD, IN HET BOS EN OP HET SCHOOLPLEIN

Op de website van IVN Oldenzaal stond een Miniworkshop Natuurfotografie voor kinderen. De wedstrijd werd groot aangekondigd in de weekkranten Noordoost-Twente en de Glimlach en we hebben een uitnodigingsmail en flyer naar alle basisscholen van Oldenzaal gestuurd. De kinderen hebben creatieve foto's ingezonden. De jury (bestaande uit wethoudster Evelien Zinkweg, Michiel van Kalsbeek en Theo von Piekartz) heeft op 23 november de winnaars voor de 1e, 2e, en 3e prijs gekozen.

De 1e prijs is gewonnen door Lies Polman van 6 jaar met een mooie foto van een ontluikende vliegenschwam. Ze wordt hiervoor beloond met een junior verrekijker. De 2e prijs is gewonnen

door Lian Velthuis van 10 jaar die haar konijn op een wel heel originele manier in het herfstthema heeft verwerkt door hem in een kruitwagen vol bladeren te leggen. Zij wint een ontdekkit. De 3e prijs is gewonnen door Timon Mulder van 7 jaar. Hij maakte een prachtige

foto van een groep oesterzwammen. Timon wordt beloond met het boek "van ei tot bij". Op vrijdagmiddag 30 november zijn de winnaars uitgenodigd voor de prijsuitreiking bij Erve Stakenboer. Helaas kon Timon hierbij niet aanwezig zijn maar waren Lies en Lian met de ouders wel gekomen. Nel en Mariska overhandigden de prijzen en Debby, redactrice van de weekkrant Noordoost-Twente heeft een (diepte)interviewtje gedaan met de winnaressen en mooie foto's gemaakt.

Timon werd thuis door Mariska en Nel verrast met zijn derde prijs. Hij was er heel blij mee!

Jubileumfeest

Donderdag 22 november was er een Jubileumfeest voor de leden en donateurs in Erve Stakenboer. 35 jaar IVN Oldenzaal, de voorzitter (Theo von Piekartz) vond dit een mooie gelegenheid om eens in het archief te duiken. Door het lezen van de plakboeken en het praten met leden van het eerste uur kwam Theo tot een mooi verhaal. Het ontstaan van IVN Oldenzaal en de mooie en bijzondere gebeurtenissen door de jaren heen, het goede en positieve gevoel waarin we nu zitten en een glimlach voor de toekomst met ongeveer 100 leden en vele donateurs. Jubilaris Nel van der Meulen was 25 jaar lid van IVN Oldenzaal.

Theo von Piekartz overhandigde Nel van der Meulen een prachtige oorkonde, ze kreeg van Diane Traanman-Vos een IVN speldje, bloemen en de felicitaties van iedereen. ER WAS FEEST: IVN gebakjes - lekkere hapjes en drankjes - muziek van Manon en Michiel.

En natuurlijk willen we als IVN (natuureducatie) de kennis nog wel even toetsen!

In groepjes van 3 mochten we meedoen aan de natuurquiz. We kregen 25 vragen om te beantwoorden die Mariska en Nel hadden samengesteld.

Er kwamen verschillende geluiden uit de zaal: "Ohh", Yes, echt waar!!! 😊

Het winnende groepje kreeg applaus, een hand van de organisatie en tasjes met lekkernijen.

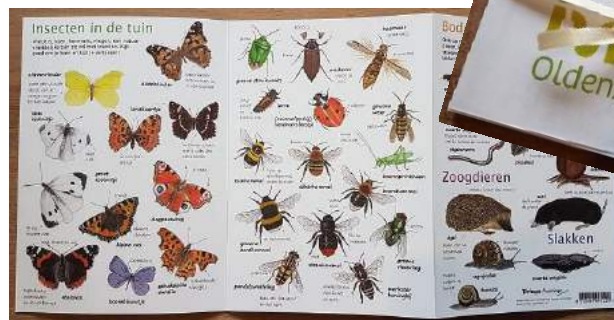

"De wilde stad"

Met een persoonlijke uitnodigingskaart per post zijn alle leerlingen van groep 6 van de basisscholen Oldenzaal uitgenodigd voor de natuurfilm "De Wilde Stad" in Stadstheater De Bond. Het Filmhuis heeft dinsdagochtend 27 november de film twee keer vertoond. Tijdens de filmochtend is ook bekend gemaakt welke drie kinderen in de prijzen vielen met de Kindernatuurfotowedstrijd "Herfst". Meer dan 270 leerlingen met begeleiding naar de natuurfilm "De Wilde Stad". De kinderen waren laaiend enthousiast en hebben geweldig genoten van deze mooie natuurfilm die gaat over dieren, groot en klein die je dagelijks in de stad kunt tegenkomen. Met dank aan Filmhuis Oldenzaal, Stadstheater De Bond, St. Natuur Milieu Educatief Centrum de Höfte en de Geldermanstichting voor de bijdrage die zij aan deze activiteit hebben gegeven. Als cadeautje geeft IVN Oldenzaal alle Basisscholen in Oldenzaal een zoekkaarten-pakket. Samen met de kaarten op stap in de Stad Oldenzaal op zoek naar de dieren, groot en klein.

Diane Traanman

Over de vogels in een Oldenzaalse stadstuin

Een Mibo in de tuin. Mijn vrouw Ineke zag hem het eerst en had de tegenwoordigheid van geest er tussen de takken door een paar foto's van te maken. Door die takken waren de foto's niet geweldig, maar de kenmerken van de soort waren duidelijk te zien. De volgende dag zag ik hem ook. Die maand november in 2016 hebben we de Mibo in totaal vijfmaal gezien. De lezers van dit blad weten ongetwijfeld dat "Mibo" de onder Twentse vogelaars ingeburgerde afkorting is van Middelste bonte specht. We konden met deze Mibo de tot nu laatste nieuwe soort aan onze totaallijst tuinvogels toevoegen. Deze lijst was daarmee aangegroeid tot 64 soorten.

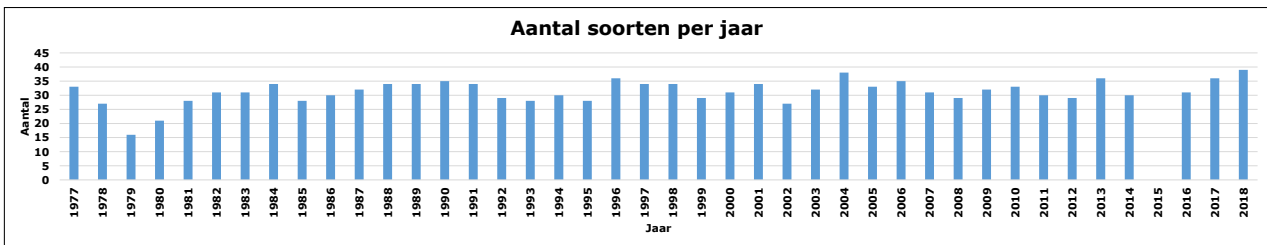

Een Kuifmees op een voerbakje tegen het raam

Ons huis met tuin ligt aan de oostkant van Oldenzaal niet ver van het Kalheupinkpark. We (Ineke en Jacques met onze twee zonen) zijn hier eind april 1977 komen wonen. We hadden lang gearzeld of we deze woning zouden kopen. Er moest nogal wat worden verbouwd en bijgebouwd. Wat waren we daarom blij toen we de eerste ochtend, in plaats van het verkeerslawaaï op ons oude adres, een Zanglijster luidkeels hoorden zingen vlakbij ons slaapkamerraam.

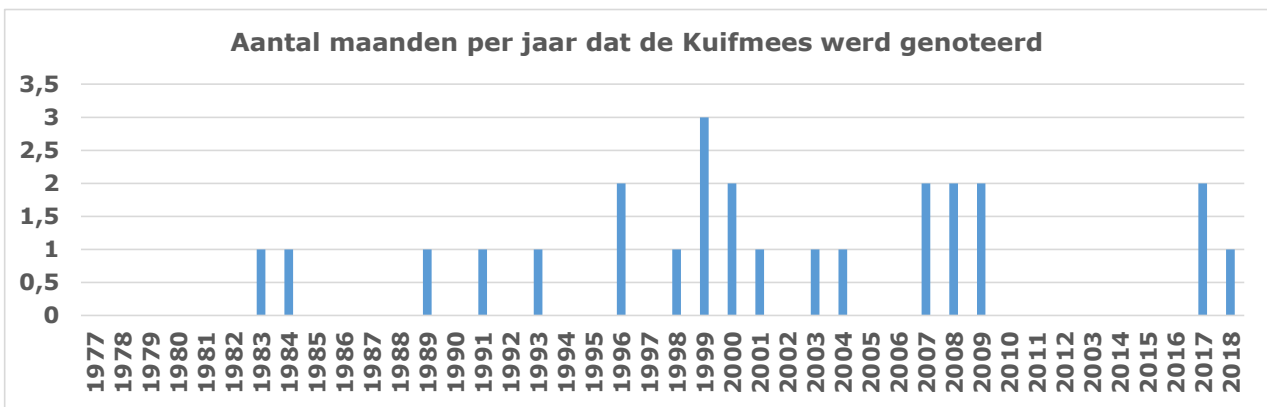
Vanaf het begin zijn we de vogels die we in de tuin waarnamen, gaan noteren. De eerste vier jaar iedere nieuwe soort. Daarna maakten we ieder jaar een nieuwe lijst. Vanaf 1989 maakten we zelfs maandlijsten, zoals ik dat gezien had bij de winkel van Vogelbescherming op hun oude adres in Zeist. Toch levert zo'n lijst nog maar beperkte informatie over de aanwezigheid van soorten. Er wordt bijvoorbeeld geen onderscheid gemaakt tussen een broedende vogel in de tuin gedurende april en mei en eenmalige waarnemingen in die maanden.

Er zijn verschillende definities in omloop van wat als tuinvogel telt. Wij noteren de vogels die ik of één van mijn huisgenoten wel eens in onze tuin hebben waargenomen. Bij die tellingen hebben wij ons altijd strikt beperkt tot de vogels die zittend in of vliegend door de tuin zijn gezien. Alleen vogels die daarbij lager dan de hoogste boomtoppen door de tuin vliegen tellen mee. Omdat sommige bomen nog steeds hoger worden, wordt ons erf dat ook. De Kuifleeuweriken die in de eerste twee jaar (1977-1978) nog op straat foerageerden, zijn niet op onze tuinlijst gekomen. Ik hoopte en verwachtte toen dat die nog wel een keer op de oprit zouden verschijnen. Maar helaas: de Kuifleeuwerik is daarna zeer snel geheel uit het straatbeeld verdwenen en dat niet alleen in Oldenzaal. Ik las in 2014 in het tijdschrift "Vogels": "De Kuifleeuwerik is in 2013 met de stille trom als broedvogel (uit Nederland) vertrokken." Op 5 juni 1992 zat er een uitbundig zingende Tuinfluiter in de tuin van de burens. Al is het met pijn in het hart, maar ik zet hem niet op de tuinlijst.

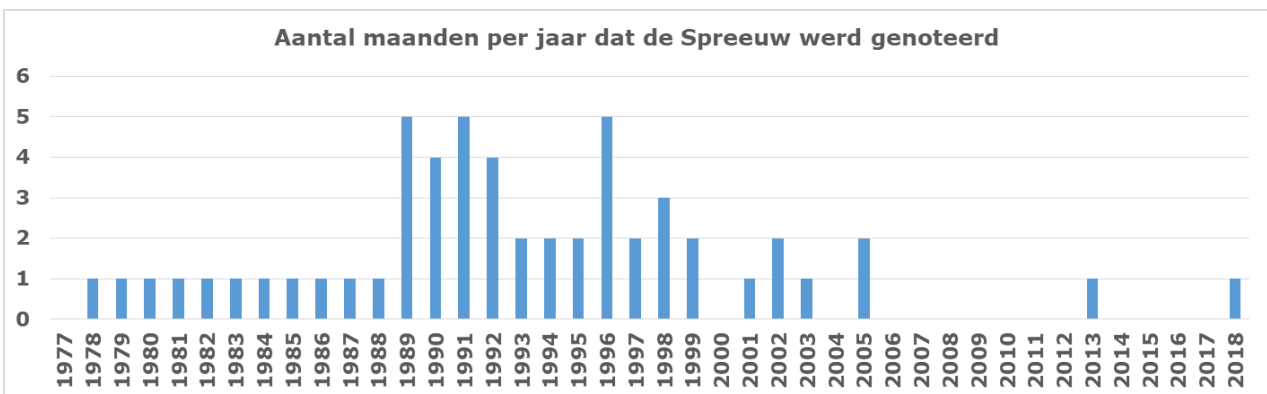

Toelichting bij het staafdiagram: Het eerste jaar werden alle soorten geteld, maar dat jaar begon pas in de derde decade van april. De volgende vier jaren werden op de tuinlijst slechts de nieuwe soorten bijgeschreven. De soortenlijsten voor die jaren werden later door mij aangevuld met aantekeningen uit mijn tuinjournal, maar blijven incompleet. De lijst van 2015 is helaas zoekgeraakt.

Het lijkt alsof het aantal soorten per jaar gemiddeld gelijk blijft of zelfs toeneemt. Dat aantal hangt natuurlijk af van het aantal waarnemingsuren. Doordat we meer aan huis gebonden zijn dan vroeger, is dat zeker toegenomen. Mogelijk is dat de verklaring voor de recordhoge score van 2018. Ook 2017 behoorde tot de vier eerdere topjaren. In dat jaar zagen we voor het eerst na een aantal jaren weer een Kuifmees.

In de loop van de jaren hebben er in de omgeving van ons erf zeer veel veranderingen plaats gevonden. In 1977 grensde er direct achter onze tuin een speelweide met een grote zandbak, een weilandje (met af en toe wat jong vee), en een kleine boomgaard. Dit alles werd opgeofferd aan woningbouw. In 1994 werd begonnen met het bouwrijp maken van deze terreinen. Het verdwijnen van de weiden is de oorzaak van het geleidelijk verdwijnen van de Zanglijster als broedvogel in aangrenzende tuinen. Nog maar heel zelden horen we de Zanglijster vanuit onze slaapkamer. In de trektijd werd de speelweide ieder jaar bezocht door Kramsvogels en Koperwieken. Wanneer er mensen en/of honden dit terrein opliepen, vluchtten deze dikwijls in de bomen op ons erf. Een klein groepje Spreeuwen dat in het voorjaar steeds enige tijd verbleef in de top van een hoge Italiaans populier, maakte ook gebruik van dit veldje. Het gevolg van het verdwijnen van het veld, en later ook van de Populier, was ook het verdwijnen van de Spreeuw in het voorjaar. In 1989, 1991 en 1996 waren de Spreeuwen gedurende 5 maanden in het voorjaar aanwezig; daarbij werd juli tot het voorjaar gerekend. In 2013 en 2018 werd er een exemplaar in november gezien.

Het tuinvogel tellen stimuleert het waarnemen van het gedrag van vogels. Terwijl ik dit stukje schrijf (november 2018), kijk ik over het scherm van mijn pc heen uit op een silo met zonnepitten. Het is hier dikwijls een vogeldrukke van belang. Groenlingen zijn de meest trouwe klanten, dan Koolmezen en Pimpelmezen, soms Boomklevers en Glanskoppen. In het afgelopen voorjaar vlogen zeker meer dan 10 Sijsjes permanent in de tuin. Zij maakten driftig gebruik van de silo en door hun behendigheid waren ze de Groenlingen nog al eens de baas. Nu blijkt dat Kepen, er is blijkbaar deze herfst een invasie van deze soort, ook wel een pitje lusten. Vorig jaar durfden de Vinken nog niet op het bakje te gaan zitten; dit jaar hebben ze dat enigszins onder de knie gekregen.

De silo hangt in een Lijsterbes die in de regel veel bessen draagt, maar dikwijls zijn de Merels zo hongerig dat de bessen al geplukt worden voor ze zijn uitgekleurd. Meestal zit er begin november geen bes meer aan. Maar dit jaar hangen ze tot op heden nog zeer appetijtelijk oranje aan de boom. Tot nu had ik alleen Merels er van zien snoepen; de Zanglijster heeft nooit enige belangstelling getoond. Een andere lijsterachtige, de Koperwiek, kreeg nu ook de kans eens een besje te halen. Nu zag ik ook voor het eerst dat

een Vink een bes plukte, maar bij nauwkeurig toezien zag ik hoe hij zorgvuldig het vruchtvlees verwijderde en alleen de zadjes doorslikte. De Keep ging ook zo te werk. Een Roodborst zag ik wel een bes in zijn geheel verorberen.

Zo'n voederplaats met veel vogels trekt ook de belangstelling van de Sperwer. Af en toe scheurt hij door de tuin in een poging een vogeltje te verrassen en te vangen. Dit voorjaar maakte een mannetjes Sperwer heel regelmatig een Sijs buit en ging nu ook heel brutaal zijn buit in onze tuin en binnen ons zicht plukken en verorberen. Dikwijls was zijn verrassingsoverval te vergeefs. Onze gast had afgelopen winter het

Een Sperwer ♂ verscheen bijna dagelijks in de tuin

geluk dat een in paniek vluchtende Merel keihard tegen een raam vloog en versuft op de stoep bleef liggen. De nog van zijn vergeefse aanval uithijgende Sperwer ♂ keek er even aarzelend naar en besloot toen dit, ten slotte weerloze slachtoffer te grijpen.

We besluiten dit eerste deel van ons verhaal met soorten die slechts eenmaal in die nu bijna 42 jaar zijn waargenomen:

In de tweede decade van mei 1985 kwam een van de jongens hijgend mijn studeerkamer binnenvallen en zei: "Pap, er zit een gekke vogel in de tuin. Hij lijkt op een Huismus, maar hij is het niet en ook geen Heggenmus" voegde hij er snel aan toe. Ik keek uit het raam en inderdaad: op de spoorbiels langs de vijver schuifelde een Draaihals. Later las ik dat er dat voorjaar in nog twee tuinen in Twente een Draaihals was waargenomen. Dit exemplaar is ook de enige van die soort gebleven die ik ooit gezien heb.

In de eerste decade mei 1992 hoorde ik van zeer nabij een Koekoek roepen. Een niet alledaagse gebeurtenis in de omgeving Oldenzaal. Daarom ging ik op de uitkijk staan en daar kwam hij aanvliegen, streek neer op een tak van een boom in de tuin, riep zijn naam en vertrok direct weer.

Wordt misschien vervolgd.

Tekst: Jacques Bielen
Foto's: Ineke Bielen

BUITENPLAATS
**ERVE
HULSBEEK**

OUDE ALMELOSEWEG 13, 7576 PE OLDENZAAL
T 0541 51 33 11 - WWW.HULSBEEK.NL

TERRASSEND VAKANTIEGEVOEL

Voor een heerlijk vakantiegevoel bij jou in de buurt kom je even genieten van een hapje of een drankje op het terras van onze buitengewone locatie.

BELEEF
EENS EEN
OVERNACHTING
IN ONS
NIEUWE
4 STERREN
HOTEL

Uitnodiging Algemene Ledenvergadering IVN Oldenzaal-Losser e.o. 2019

Graag nodigen wij alle leden van harte uit voor de Algemene Ledenvergadering op dinsdag 9 april om 20.00 uur in Erve Stakenboer, Burg. Wallerstraat in Oldenzaal

Agenda

1. Opening en welkom.
2. Mededelingen van het bestuur en ingekomen stukken.
3. Conceptverslag ALV 2018 IVN Oldenzaal (Bijlage1)
4. Jaarverslagen van de werkgroepen IVN Oldenzaal. (Zie de jaarverslagen in 't Tredblad).
Er is gelegenheid tot het stellen van vragen.
5. Financieel jaarverslag 2018, de penningmeester zal deze digitaal inzichtelijk maken en toelichten.
6. Verslag kascommissie en het verlenen van decharge.
7. Benoeming nieuwe kascommissie 2020.
8. Stand van zaken IVN:
 - Landelijk
 - District Overijssel
 - Gemeentelijk IVN Oldenzaal-Losser e.o.
9. Rondvraag.
10. Mededelingen bestuursaangelegenheden.
 - Aftreden bestuursleden.
 - Voordracht nieuw bestuurslid t.w. Dirk Veldman, hij zal naast zijn functie als bestuurder van IVN Oldenzaal-Losser e.o. binnen het bestuur de wandel- en gidsenwerkgroep vertegenwoordigen.
- Jubilea van drie IVN Oldenzaal-Losser e.o. leden.
11. Sluiting.

Gelegenheid om na te praten met een hapje en drankje.

ivn natuur
educatie
Oldenzaal

Voor alle activiteiten en nieuws van IVN Oldenzaal-Losser e.o. kijk op: www.ivn.nl/oldenzaal-losser-eo.
Volg ons ook op facebook